

Referanser: KR 43/21

Arkivsak: 21/00912-3

Det kirkelige regelverket - forankring og fornyelse etter kirkelovens opphevelse

Sammendrag

Denne saken handler om å gi det kirkelige regelverket som ble vedtatt da kirkeloven gjaldt, en ny rettslig forankring etter ny trossamfunnslov. Av regeltekniske hensyn er det nødvendig å oppheve en rekke kirkelige regelsett, for så å vedta dem på nytt med grunnlag i den myndighet Kirkemøtet har fra 2021. Saken inneholder ingen innholdsmessige endringer i de aktuelle regelverkene.

Saken omhandler således de formelle vedtak Kirkemøtet skal treffe som følge av at kirkeloven er opphevet og ikke lenger kan hjemle forskrifter tidligere vedtatt av Kirkemøtet. Saken omfatter både oppheving av regelverk vedtatt etter gammel lov og vedtak som fornyer reglene – herunder også i stor grad som forskrifter gitt i medhold av ny lov.

De regelverk som er omfattet av egne saker, holdes utenfor. De nødvendige vedtak vil bli gjort i de andre sakene.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

I

Følgende forskrifter vedtas:

1. Forskrift om regler for bruk av kirkene

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 15 første ledd annet punktum og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 22 tredje ledd.

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1. Formål

Kirken er vigslet til bruk for gudstjenester og kirkelige handlinger og skal gjennom sin bruk tjene til Guds ære og menighetens oppbyggelse.

Gjennom forkynnelse av Guds ord, forvaltning av sakramentene og annen kirkelig virksomhet, er kirken det sentrale samlingssted for menighetens gudstjenstlige og religiøse liv.

Formålet er å gi regler for hva kirkene kan brukes til, hvem som kan bruke kirken og hvem som har beslutningsmyndighet til å låne ut kirken.

§ 2. Virkeområde

Reglene gjelder for bruk av det vigslede kirkerom utenom de forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger.

Reglene gjelder for all bruk av kirkerommet i en kirke, jf. § 3 bokstav b), når ikke annet er bestemt for forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger i tjenesteordning for menighetsprest, prost eller biskop eller i særskilt unntak fra disse regler eller med hjemmel i disse regler. Bruk av kirken til gudstjenester og kirkelige handlinger går foran annen bruk etter § 5, § 7 og § 12.

Så langt de passer får reglene også anvendelse ved bruk av kirkerommet i andre kirker og kapeller, forsamlingslokaler og interimskirker, jf. § 3 bokstav c).

Der kirkerommet og tilstøtende rom kan slås sammen til et storrrom, gjelder disse reglene når kirkerommet utvides med tilstøtende rom.

§ 3. Definisjoner

I dette regelverket betyr:

- a. *Kirke*: Kirke i henhold til kirkeordningen § 19 første ledd. Dette er soknekirke eller kapell som er godkjent av Kongen eller departementet, som er kirke fra gammelt av eller som etter 1. januar 2021 er godkjent som kirke av Kirkerådet i medhold av kirkeordningen § 23 fjerde ledd.
- b. *Kirkerommet*: Den delen av kirkebygningen som utgjør selve kirkerommet med alter, korparti, hovedskip samt eventuelle sideskip og galleri.
- c. *Andre kirker og kapeller, forsamlingslokaler og interimskirker*: Lokaler som er innviet til kirkelig bruk, det vil si bygg eller lokaler som er godkjent og innviet til permanent eller midlertidig kirkelig bruk uten å være kirke etter bokstav a).
- d. *Prest*: Fast utnevnt eller tilsatt menighetsprest (sokneprest, kapellan eller prost i tjeneste som menighetsprest) samt vikarer for slike prester.
- e. *Utlån*: Dette kan skje både med og uten betaling, jf. § 11 og kirkeordningen § 22.

§ 4. Generelle bestemmelser

Kirkens formål er bestemmende for avgjørelser om bruk av kirken, jf. § 1.

Bruken av kirken er underlagt biskopens tilsynsmyndighet.

Kirken med tilbehør skal behandles forsvarlig og med respekt.

Kirken kan ta all kunst, alle kunstformer og alle kunstuttrykk i bruk i kirkerommet med dets liturgiske inventar og utstyr, så sant det tjener det kristne budskap og lar kirkerommets særlige egenart komme til utfoldelse.

Kirken må ikke brukes til politisk møte eller virksomhet.

Kirken må ikke brukes til kommersielle formål.

Kirkerommet kan ikke brukes av ikke-kristne tros- og livssynssamfunn til utøvelse av deres tro eller religion.

Kapittel 2. Menighetsrådets bruk av kirken

§ 5. Bruksformål

Menighetsrådet kan bruke menighetens kirke til

- a. gudstjenester,
- b. oppbyggelige møter,
- c. trosopplæring, diakoni, kirkemusikk,
- d. stillhet, lystenning og bønn,
- e. omvisning og turistbesøk,
- f. konserter, utstillinger og andre kirkelige og kulturelle arrangementer som faller inn under formålet i § 1 og som ikke strider mot § 4 tredje til syvende ledd.

Til slike arrangementer som nevnt i første ledd, kan menighetsrådet invitere til å medvirke også personer som ikke er medlem av Den norske kirke.

Menighetsrådet kan plassere midlertidige installasjoner i kirkerommet i forbindelse med arrangementer nevnt i § 5 første ledd. Dersom dette får økonomiske konsekvenser for fellesrådet, må fellesrådet gi sin godkjenning.

Menighetsrådet kan bruke kirken til avholdelse av egne møter, menighetsmøter og kirkevalg.

§ 6. Klage

Menighetsrådets avgjørelse etter § 5 kan påklages til biskopen. Biskopens avgjørelse av klagen kan ikke påklages.

Klageberettiget er ethvert medlem av menighetsrådet, samt kirkelig ansatte som har soknet som tjenestested (særskilt arbeidsområde).

Klagefristen er tre uker. Fristen løper fra det tidspunktet den klageberettigede har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til avgjørelsen.

Klagen har ikke oppsettende virkning med mindre dette blir bestemt av menighetsrådet eller biskopen.

For øvrig gjelder reglene om klage i forvaltningsloven kapittel VI.

Kapittel 3. Menighetsrådets utlån av kirken

§ 7. Utlån til medlemmer av Den norske kirke

Til medlemmer av Den norske kirke kan menighetsrådet låne ut kirken til

- a. gudstjenester,
- b. oppbyggelige møter,
- c. trosopplæring, diakoni, kirkemusikk,
- d. stillhet, lystenning og bønn,
- e. omvisning og turistbesøk,

f. konserter, utstillinger og andre kirkelige og kulturelle arrangementer som faller inn under formålet i § 1 og som ikke strider mot § 4 tredje til syvende ledd.

§ 8. Utlån til andre enn medlemmer av Den norske kirke

Menighetsrådet kan låne ut kirken til medlemmer av andre kristne trossamfunn enn Den norske kirke til formål som nevnt i § 7 samt til dåp, vigsel og gravferd som ikke skal forrettes av ordinert prest i Den norske kirke, men av pastor eller prest fra et annet kristent trossamfunn.

Menighetsrådet kan låne ut kirken til andre til formål som nevnt i § 7 bokstav e) og f), dersom det ikke strider mot § 4.

§ 9. Saksbehandling

Menighetsrådets avgjørelser etter § 7 og § 8 anses som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2. Saksbehandlingen skal skje i samsvar med forvaltningsloven kapittel IV og V.

§ 10. Klage og omgjøring

Menighetsrådets vedtak etter § 7 og § 8 kan påklages til biskopen. Biskopens avgjørelse av klagen kan ikke påklages.

Klageberettiget er, foruten de som har søkt om å få låne kirken, ethvert medlem av menighetsrådet samt andre med rettslig klageinteresse.

Klagefristen er tre uker. Fristen løper fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet frem til den klageberettigede eller han på annen måte har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket.

For øvrig gjelder reglene om klage og omgjøring i forvaltningsloven kapittel VI.

§ 11. Betaling for bruk av kirken

Innenfor de rammer som er satt i kirkeordningen § 22, kan kirkelig fellesråd kreve betaling for bruk av kirken etter nærmere regler godkjent av bispedømmerådet.

Kapittel 4. Prestens bruk av kirken

§ 12. Menighetsprestens bruk av kirken

I tillegg til forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger kan presten bruke kirkene i de sokn som presten har som tjenestested (særskilt arbeidsområde) til ekstraordinære gudstjenester, foredrag og andre arrangementer som fremmer menighetenes oppbyggelse.

Er det flere fast tilsatte prester i vedkommende menighet, skal de samarbeide om bruksfordelingen. Blir de ikke enige, avgjør biskopen spørsmålet. Menighetsrådet skal uttale seg på forhånd.

Den presten som bruker kirken i medhold av første ledd, kan invitere til å medvirke også personer som ikke er medlem av Den norske kirke, men presten kan ikke låne ut kirken til disse.

§ 13. Tilsyn

Menighetsrådet kan bringe prestens disposisjoner etter § 12 inn for biskopen, jf. § 4 annet ledd.

§ 14. Biskopens bruk av kirken

Biskopen kan selv eller ved annen prest forrette gudstjenester og bruke kirkene i sitt bispedømme på samme måte som menighetsprestene. I slike tilfelle har biskopen fortrinnsrett til bruk av kirken.

Kapittel 5. Forholdet mellom menighetsråd og prest

§ 15. Samarbeid og gjensidig informasjon

Menighetsråd og prest skal samarbeide om bruk av kirken slik at denne best mulig tjener til Guds ære og menighetens oppbyggelse.

Menighetsråd og prest skal på forhånd gi hverandre informasjon om den planlagte bruken av kirken. Informasjonen skal så vidt mulig gis i så god tid at mottaker får mulighet til å innrette seg eller eventuelt komme med innsigelser.

Presten har fortrinnsrett til bruk av kirken til gudstjenester, vigsler og begravelser.

Dersom det oppstår tvil om forholdet mellom henholdsvis prestens bruk og menighetsrådets bruk eller utlån av kirken, avgjør biskopen spørsmålet.

Kapittel 6. Andre generelle regler

§ 16. Generelle plikter for bruker av kirken

Den som bruker kirken, skal sørge for at alt går sømmelig for seg og at kirken med tilbehør behandles forsvarlig og med respekt.

§ 17. Adgang til kirken

Enhver har adgang til de arrangementer som holdes i kirken. En person kan bare bortvises dersom han forstyrrer arrangementet eller krenker kirkens verdighet.

Ved bruk av kirken til vigsler og begravelser kan presten utfra sitt pastorale skjønn i særlige tilfeller bestemme at handlingen skal foregå for lukkede dører.

§ 18. Inngangspenger

Det kan ikke tas betaling for adgang til kirken bortsett fra ved konserter, utstillinger og andre kulturarrangementer, omvisninger og turistbesøk.

Innkreving av inngangspenger bør ikke skje i selve kirkerommet.

Kapittel 7. Mindre endringer – ikrafttredelse

§ 19. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i reglene.

§ 20. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 14. april 2015 nr. 1440 om regler for bruk av kirkene.

2. Forskrift om Den norske kirkes medlemsregister

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 17 tredje ledd.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å:

- a. tilrettelegge for bruk av medlemsregisteret i prestens arbeid etter tjenesteordning for menighetsprester og i forbindelse med tiltak for å ivareta de kirkelige organers ansvar etter kirkeordningen, herunder ved innkalling til menighetsmøter, tilbud om kirkelig opplæring eller diakonale tiltak, innsamlingsarbeid og barne- og ungdomsarbeid,
- b. bidra til forsvarlig forvaltning og oppfølging av medlemskap i Den norske kirke, herunder sikre riktig grunnlag for kirkelig manntall og offentlige myndigheters kontroll etter trossamfunnsloven og
- c. sikre konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet i Den norske kirkes medlemsregister, herunder at regler gitt i og i medhold av personopplysningsloven med personvernforordningen etterleves.

§ 2. Virkeområde

Denne forskriften gjelder for Den norske kirkes medlemsregister og omhandler all behandling av personopplysninger i forbindelse med planlegging, gjennomføring og registrering av kirkelige handlinger samt innmeldinger i og utmeldinger av Den norske kirke.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften forstås med:

- a. *medlemsregister*: Den norske kirkes elektronisk lagrede opplysninger om medlemmer og tilhørende, kirkelige handlinger samt inn- og utmeldinger,
- b. *sentral behandlingsansvarlig*: den som er ansvarlig for all behandling av personopplysninger i medlemsregisteret og som bestemmer hvilke hjelpemidler som skal brukes,
- c. *lokal behandlingsansvarlig*: den som er ansvarlig for behandlingen av personopplysninger på fellesrådsnivå,
- d. *kirkelige handlinger*: dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd,
- e. *kirkelig fellesråd*: kirkelig fellesråd og menighetsråd med fellesrådsfunksjoner.

Kapittel 2. Behandling av personopplysninger i medlemsregisteret

§ 4. Behandlingsansvar

Kirkerådet er sentral behandlingsansvarlig for Den norske kirkes medlemsregister og administrerer registeret. Ansvar ivaretas av Kirkerådets direktør dersom ikke annet er bestemt av Kirkerådet.

Kirkelig fellesråd er lokal behandlingsansvarlig for opplysninger i medlemsregisteret som registreres for alle sokn i det aktuelle fellesrådsområdet. Ansvaret ivaretas av organets daglige leder dersom ikke annet er bestemt av kirkelig fellesråd.

Sentral og lokal behandlingsansvarlig plikter å sørge for at bestemmelsene i denne forskriften og regler gitt i og i medhold av personopplysningsloven med personvernforordningen blir fulgt.

§ 5. Registreringsplikt

Sentral behandlingsansvarlig skal sørge for at det føres register over personer som i samsvar med kirkeordningen § 4 er medlem av eller anses å høre inn under Den norske kirke, jf. kirkeordningen § 5 første ledd.

Opplysninger om personer som blir døpt, konfirmert, vigslet til ekteskap og jordfestet ved prest i Den norske kirke, skal inntas i medlemsregisteret, jf. kirkeordningen § 5 annet ledd.

Sentral behandlingsansvarlig skal sikre at Den norske kirke har ett medlemsregister, og dette skal føres elektronisk. Lokal behandlingsansvarlig plikter å påse at varig registrering av kirkelige handlinger samt inn- og utmeldinger kun skjer i medlemsregisteret.

§ 6. Opplysninger som skal registreres

Medlemsregisteret skal inneholde opplysninger om den registrertes navn, folkeregistrerte bostedsadresse, fødselsnummer, kirkelig status (medlem/hørende inn under), dåp eller innmelding (dato og sted) og tilhørighet til sokn og valgkrets i henhold til folkeregistrert adresse. Medlemsregisteret kan også inneholde opplysninger om familierelasjoner, den registrertes postadresse samt digital kontaktinformasjon.

Registreringen av kirkelige handlinger skal omfatte følgende opplysninger:

- a. dåp: navn på og fødselsnummer til den dømte, navn på og fødselsnummer til foreldre, navn på faddere samt dato og sted for dåpen. Faddere skal ikke registreres med fødselsnummer. Ved nøddåp og hjemmedåp skal også dato og sted for stadfestelse av dåpen registreres. Ved dåp av person over religiøs myndighetsalder registreres ikke navn på og fødselsnumre til den dømtes foreldre.
- b. konfirmasjon: navn på, fødselsnummer til og dåpsdato for konfirmanten samt dato og sted for konfirmasjonen,
- c. vigsel: navn på og fødselsnumre til dem som har inngått ekteskap samt dato og sted for vigselen,
- d. gravferd: navn på og fødselsnummer til avdøde samt dato, sted og ansvarlig sokn for gravferden. Dersom jordpåkastelsen ikke skjer samtidig med resten av gravferdshandlingen, registreres tid og sted for jordpåkastelsen,

Dersom fødselsnummer til den som skal registreres mangler og vedkommende venter på å få tildelt fødselsnummer, skal registrering av den kirkelige handlingen utsettes til fødselsnummer foreligger. Dersom den registrerte ikke venter på å få tildelt fødselsnummer, skal handlingen registreres på vedkommendes navn.

§ 7. Tilgjengelighet

Medlemsregisteret skal gjøres tilgjengelig for Kirkerådet, biskopene og bispedømmerådene, de kirkelige fellesråd, menighetsråd og prester i Den norske kirke. Det er kun personer med tjenstlig behov som skal ha tilgang til opplysninger i medlemsregisteret.

§ 8. Overføring av opplysninger til andre registre

For en begrenset periode kan det overføres opplysninger fra medlemsregisteret til øvrige lovlige registre for soknet.

§ 9. Utlevering av opplysninger fra medlemsregisteret

Registrerte opplysninger om en person kan bare gjøres tilgjengelig for den som er registrert eller som saken ellers direkte gjelder, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e).

Opplysninger i medlemsregisteret skal ikke utleveres til tredjeparter for kommersielle formål, eller på annen måte brukes av Den norske kirke for kommersielle formål.

Denne bestemmelsen er ikke til hinder for at sentral behandlingsansvarlig kan

- a. gi forskere tilgang til opplysninger fra medlemsregisteret, jf. forvaltningsloven § 13d og § 13e,

- b. offentliggjøre statistiske opplysninger basert på medlemsregisteret,

- c. utlevere informasjon i henhold til prinsippet om dataportabilitet etter bransjenormer godkjent av Datatilsynet og

- d. utlevere opplysninger til bruk i offentlige myndigheters fastsetting av sats for beregning av statstilskudd og kontroll av lister med fødselsnummer etter trossamfunnsloven.

§ 10. Ajourhold

På grunnlag av opplysninger fra den som er registrert, plikter sentral og lokal behandlingsansvarlig å holde medlemsregisteret à jour.

Sentral behandlingsansvarlig plikter i tillegg å holde medlemsregisteret à jour på grunnlag av opplysninger fra Statens kartverks matrikkel, Det sentrale folkeregister og Enhetsregisteret.

Lokal behandlingsansvarlig plikter i tillegg å holde medlemsregisteret à jour på grunnlag av registreringer fra den som til daglig foretar registreringer i medlemsregisteret for det enkelte sokn.

Den som er ansvarlig for å gjennomføre kirkelige handlinger, plikter å gi melding til den som ivaretar det daglige ansvaret for medlemsregisteret i vedkommende sokn om dåp, konfirmasjon, vigsel til ekteskap og gravferd i Den norske kirke samt innmelding i og utmelding av Den norske kirke.

§ 11. Rette- og sletteplikt

Sentral og lokal behandlingsansvarlig skal av eget tiltak rette, slette eller supplere opplysninger som ikke lenger har betydning, er uriktige eller ufullstendige.

§ 12. Informasjonssikkerhet

Sentral og lokal behandlingsansvarlig er ansvarlige for at det iverksettes tiltak for å sikre nødvendig konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet i medlemsregisteret.

Sentral behandlingsansvarlig skal legge til rette for tilstrekkelig informasjonssikkerhet i medlemsregisteret og kan gi lokal behandlingsansvarlig bindende pålegg dersom krav i personopplysningslovgivningen ikke blir overholdt.

Sentral og lokal behandlingsansvarlig skal gjennomføre tiltak som sikrer at medlemsregisteret og opplysninger i dette er tilgjengelig når det er behov for dette. Dette innebærer blant annet at:

- a. kopier av opplysninger og annet nødvendig materiale skal sikres for at medlemsregisteret skal kunne rekonstrueres etter tap og
- b. sentral og lokal behandlingsansvarlig skal benytte en felles kommunikasjonskanal bestemt av sentral behandlingsansvarlig.

Dersom det oppdages datainnbrudd i maskiner som inneholder eller som kommuniserer med datamaskin som inneholder medlemsregisteret, eller det forekommer andre avvik, skal lokal behandlingsansvarlig straks varsle sentral behandlingsansvarlig. Sentral behandlingsansvarlig plikter umiddelbart å underrette Datatilsynet om datainnbrudd og andre avvik.

Kapittel 3. Avsluttende bestemmelser

§ 13. Utfyllende retningslinjer

Sentral behandlingsansvarlig kan fastsette utfyllende retningslinjer som skal sikre informasjonssikkerhet for opplysninger fra medlemsregisteret. Sentral behandlingsansvarlig fastsetter nærmere regler og rutiner for ajourhold, kontroll og oppdeling av opplysningene i registeret. Rutinene skal ikke kunne endres eller settes ut av funksjon uten særskilt autorisasjon.

§ 14. Kirkerådets myndighet til å gjøre endringer i forskriften

Kirkerådet kan gjøre mindre endringer i forskriften.

§ 15. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 16. april 2018 nr. 581 om Den norske kirkes medlemsregister.

3. Forskrift om regler for Den norske kirkes klagenemnd

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 33 tredje ledd.

§ 1. Valg og sammensetning

Den norske kirkes klagenemnd (heretter klagenemnda) velges og sammensettes slik som bestemt i kirkeordningen § 32.

Medlemskap i Den norske kirke er et vilkår for å være medlem eller varamedlem av klagenemnda, jf. kirkeordningen § 40 første ledd.

§ 2. Klagenemndas oppgaver

Klagenemnda utfører de oppgaver den er gitt i og i medhold av kirkeordningen § 33.

§ 3. Alminnelige bestemmelser om klagenemndas arbeid

Forvaltningsloven og offentleglova gjelder for klagenemndas arbeid, jf. kirkeordningen § 42.

Så langt det passer gjelder regler for Kirkerådets virksomhet § 2, § 3, § 5 og § 7 også for klagenemndas arbeid.

En part har rett til å redegjøre for sitt syn skriftlig.

Ut over det som følger av forvaltningsloven § 11d og § 12, skal en part ha adgang til å møte personlig og med fullmektig for å redegjøre muntlig for sitt syn overfor klagenemnda.

Klagenemnda kan selv gi utfyllende bestemmelser om saksbehandlingen.

§ 4. Administrative forhold

En eller flere tilsatte i Kirkerådets sekretariat utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda.

Den som utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda, er direkte underordnet nemnda og skal følge de retningslinjer og pålegg denne gir.

Ved spørsmålet om ugildhet for den som utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda, gjelder kirkeordningen § 42 tredje ledd.

§ 5. Kirkerådets myndighet til å gjøre endringer i regelverket

Kirkerådet kan gjøre mindre endringer i regelverket.

§ 6. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 11. april 2016 nr. 1765 om regler for Den norske kirkes klagenemnd.

4. Forskrift om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 3 femte ledd.

§ 1. Den kirkelige betjening av døve er organisert i døvemenigheter med utstrekning og navn fastsatt av Kirkerådet.

§ 2. Døveprosten er nærmeste overordnede for døveprestene og andre som er tilsatt av bispedømmerådet. Døvepresten (soknepresten) er arbeidsleder for døvekapellan og andre tilsatte av bispedømmerådet og sørger for den nødvendige samordning med Døves menighetsråd.

Døvepresttjenesten omfattes for øvrig av bestemmelsene i Tjenesteordning for menighetsprester og Tjenesteordning for proster, så langt de passer.

§ 3. Oslo biskop fører tilsyn med den døvekirkelige virksomhet, prestene og øvrige tilsatte i samsvar med bestemmelser gitt i tjenesteordning for biskoper. Tilsynet skal utøves i samråd med biskopen i det bispedømmet som omfattes av den aktuelle døvemenigheten.

§ 4. Tilsetting av døveprost, prester og annet personell i rettssubjektet Den norske kirke som er knyttet til den kirkelige betjening av døve, foretas av Oslo bispedømmeråd. For tilsetting gjelder regler om kvalifikasjonskrav for tilsetting som menighetsprest i Den norske kirke og personalreglement for Den norske kirke så langt de passer. Ved tilsetting av døveprost skal Døvekirkenes fellesråd gis anledning til å uttale seg.

§ 5. Døvekirkenes drives etter vedtekter godkjent av Kirkerådet. Vedtektene kan ikke være strid med bestemmelsene i dette regelverk.

§ 6. For den menighet som er knyttet til den enkelte døvekirke, skal det velges et Døves menighetsråd. Med samtykke fra Kirkerådet kan det velges menighetsråd også for døvemenighet som ikke er knyttet til en døvekirke. Kirkeordningens bestemmelser i § 9 til § 14 om menighetsrådet og menighetsmøtet gjøres gjeldende så langt de passer. Tilsvarende omfattes Døves menighetsråd av gudstjenestebøkens bestemmelser om menighetsrådenes avgjørelsesmyndighet og av regler for bruk av kirkene.

Døves menighetsråd treffer avgjørelser og opptrer på vegne av døvemenigheten når det ikke er fastsatt i eller i medhold av denne forskriften at myndigheten er lagt til et annet organ. Rådet har ansvar for anskaffelse og drift av menighets- og prestekontor, og for anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til dåps- og konfirmasjonsopplæring. Menighetsrådet har om nødvendig også ansvaret for anskaffelse og drift av egnede gudstjenestelokaler. Opprettelse av stillinger skal godkjennes av Døvekirkenes fellesråd.

§ 7. Døves menighetsråd samles årlig til et felles møte for behandling av aktuelle saker av felles kirkelig karakter. Døvekirkenes fellesmøte gir uttalelse når Kirkerådet eller annen kirkelig myndighet ber om det, eller når fellesmøtet av eget tiltak ønsker å uttale seg. I tillegg til menighetsrådsmedlemmene består Døvekirkenes fellesmøte av inntil tre representanter fra hvert menighetsutvalg, Oslo biskop eller den biskopen oppnevner i sitt sted, en representant oppnevnt av Kirkerådet, døveprosten, en representant valgt av og blant de statlig tilsatte i døvekirkelig arbeid som ikke er medlem av menighetsråd og en representant valgt av og blant de øvrige tilsatte i døvemenighetene.

§ 8. Blant fellesmøtets menighetsrådsmedlemmer velger Døvekirkenes fellesmøte en representant med vararepresentant fra hver døvemenighet til Døvekirkenes fellesråd. Fellesmøtet kan i tillegg velge en representant med vararepresentant blant de av fellesmøtets medlemmer som kommer fra menighetsutvalgene. Fellesrådet består for øvrig av en representant oppnevnt av Oslo biskop, døveprosten og en representant valgt av og blant de tilsatte i døvemenighetene. Representantene velges for fire år.

§ 9. Døvekirkenes fellesråd skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan vekke og nære det kristelige liv i døvemenighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og i forhold til andre organer og instanser i Den norske kirke.

Døvekirkenes fellesråd er ansvarlig for opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett, og foretar tilsetning av og har arbeidsgiveransvaret for disse. Før tilsetning og fastsetting av instruks skal vedkommende menighetsråd gis anledning til å uttale seg. Fellesrådet kan bemyndige menighetsråd til å utøve arbeidsgiverfunksjoner for stilling hvor dette ellers ville ligge til fellesrådet.

Døvekirkenes fellesråd gir uttalelse i forbindelse med tilsetning av døveprost, fremmer samlet forslag til statlig tilskudd til det døvekirkelige arbeid, og avgir for øvrig uttalelse når Kirkerådet eller annen kirkelig myndighet ber om det, eller når fellesrådet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

Døvekirkenes fellesråd kan i samråd med Døves menighetsråd oppnevne egne menighetsutvalg for områder i de enkelte distrikter som ikke sokner naturlig til en døvekirke.

Døvekirkenes fellesråd skal ha en daglig leder av virksomheten.

§ 10. Nærmere regler om sammensetning av og valg til de døvekirkelige organer og om formene for deres virksomhet, fastsettes av Kirkerådet etter forslag fra Døvekirkenes fellesråd.

§ 11. Disse bestemmelser innebærer ingen begrensninger i de rettigheter og plikter døve har som medlemmer av Den norske kirke i det sokn der de er bosatt.

§ 12. Kirkerådet kan godkjenne avtale om forsøk som avviker fra bestemmelsene i forskriften.

Forsøksordningen skal ikke inngås med mer enn fem års varighet.

§ 13. Kirkerådet bemyndiges til å foreta mindre endringer i regelverket.

§ 14. Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. april 2015 nr. 1442 om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten.

5. Forskrift om ordning for Saemien Åålmege

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 3 femte ledd.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å etablere en særskilt ordning med en samisk menighet i sørsamisk språkområde for å fremme sørsamisk kirkeliv. Menighetens navn er Saemien Åålmege.

§ 2. Menighetsråd

Det velges et menighetsråd for den samiske menigheten i sørsamisk språkområde. Menighetsrådets navn er Saemien Åålmegeaerie.

§ 3. Kirkelig betjening

Den særskilte kirkelige betjening av sørsamer i og utenfor sørsamisk språkområde skjer ved presten for sørsamer, som leder prestetjenesten i området og sørger for nødvendig samordning med menighetsrådets virksomhet, diakon, og eventuelle

øvrige stillinger i rettssubjektet Den norske kirke med arbeidsoppgaver knyttet til sørsamisk kirkeliv.

§ 4. Tilsyn

Nidaros biskop fører tilsyn med Saemien Åålmege, menighetsråd, prest og øvrige tilsatte i samsvar med bestemmelser gitt i tjenesteordning for biskoper. Der det sørsamiske språkområdet ligger i et annet bispedømme, skal tilsynet utøves i samråd med biskopen i det aktuelle bispedømmet.

§ 5. Medlemsregister

Kirkerådet fører i samarbeid med menighetsrådet medlemsregister for menigheten.

§ 6. Medlemskap og stemmerett

Medlem av Den norske kirke blir også medlem av den samiske menigheten i sørsamisk språkområde hvis vedkommende blir registrert som medlem i Saemien Åålmege og:

- a. regner seg som same eller er gift, partner eller samboer med en same og er bosatt i sørsamisk språkområde eller
- b. regner seg som sørsame eller er gift, partner eller samboer med en sørsame og er bosatt utenfor sørsamisk språkområde eller
- c. har foreldre som er medlem i sørsamisk menighet eller
- d. har annen tilknytning til sørsamisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av menighetsrådet.

Nidaros bispedømmeråd avgjør i tvilstilfeller om en person fyller vilkårene for å bli medlem.

Medlemmer som har kirkelig stemmerett, kan stemme ved valg av menighetsråd og under menighetsmøte.

Medlemskap i menigheten innebærer ingen begrensninger i rettigheter og plikter medlemmene har i det sokn der de er bosatt.

§ 7. Valg og sammensetning av menighetsråd

Saemien Åålmegeeraerie, menighetsrådet for den samiske menigheten i sørsamisk språkområde består av sørsamepresten og 4 andre medlemmer. Flertallet i menighetsrådet skal være samer som kan skrives inn i samemantallet, jf. lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 2-6.

Bestemmelsene i kirkeordningen § 9 og § 10 og regler for valg av menighetsråd fastsatt av Kirkemøtet gjelder så langt de passer. Valg av menighetsråd skjer for øvrig etter ordning fastsatt av menighetsrådet.

§ 8. Menighetsrådets oppgaver

Kirkeordningen § 12 til § 14 om menighetsrådet og menighetsmøtet og § 17 om kirkelig fellesråd gjelder så langt de passer.

Bestemmelser i gudstjenestebøkene og regler for bruk av kirken gjelder tilsvarende så langt de passer. Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptrer på vegne av menigheten når det etter lov, forskrift eller i bestemmelsene her ikke fremgår at myndigheten er lagt til et annet organ.

Menighetsrådet fremmer forslag overfor bispedømmerådet om opprettelse og nedleggelse av stillinger innen det sørsamiske arbeidsfeltet. Nidaros bispedømmeråd

tilsetter sørsameprest og utøver sammen med biskopen arbeidsgiveransvaret etter vanlige regler. Biskopen leder prestatjenesten, jf. tjenesteordning for biskop. Nidaros bispedømmeråd tilsetter og har arbeidsgiveransvar for diakon, daglig leder og eventuelle øvrige stillinger i rettssubjektet Den norske kirke med arbeidsoppgaver knyttet til sørsamisk kirkeliv. Arbeidsgivermyndighet for disse kan delegeres til menighetsrådet, med unntak av tilsettings- og sanksjonsmyndigheten.

Menighetsrådet gir uttalelse i forbindelse med tilsetting av personell i rettssubjektet Den norske kirke knyttet til kirkelig betjening av sørsamer, fremmer søknader om finansiering av tiltak og virksomhet innenfor sørsamisk kirkeliv og avgir for øvrig uttalelse når departement eller annen kirkelig myndighet ber om det, eller når menighetsrådet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

Bispedømmerådet har budsjett- og økonomiansvar for virksomheten. Myndigheten kan delegeres til menighetsrådet. Menighetsrådet foreslår budsjett for rådets virksomhet.

§ 9. Formene for menighetsrådets virksomhet

Kirkeordningen § 11 og § 16 og bestemmelsene om formene for menighetsrådets virksomhet gitt av Kirkemøtet, gjelder så langt de passer.

Den særskilt valgte sørsamiske representanten i Nidaros bispedømmeråd og i Samisk kirkeråd har møte- og talerett i rådet.

Menighetsrådet kan opprette underutvalg for geografisk avgrensede områder innen det sørsamiske området.

Menighetsrådet skal ha en daglig leder av virksomheten.

Utskrift av møteboken sendes til Samisk kirkeråd og bispedømmerådene i Nidaros, Hamar og Sør-Hålogaland.

§ 10. Menighetsmøtet

Kirkeordningen § 13 og § 14 og regler om formene for menighetsmøtets virksomhet gitt av Kirkemøtet, gjelder tilsvarende så langt de passer. Avstemning i menighetsmøtet kan skje per post i saker der menighetsrådet treffer bestemmelse om det.

§ 11. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 14. april 2015 nr. 1441 om ordning for Saemien Åålmege.

6. Forskrift om regler for Samisk kirkeråd

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 35 annet ledd.

§ 1. Samisk kirkeråd for Den norske kirke (Rådet) er Kirkemøtets organ for samisk kirkeliv.

Rådet utfører oppgaver som pålegges av Kirkemøtet, og koordinerer disse med Kirkerådet og Mellomkirkelig råd.

§ 2. Rådets hovedoppgaver er:

- a. Å fremme, verne og samordne samisk kirkeliv i Den norske kirke.
- b. Å ta stilling til saker som etter Rådets oppfatning berører samisk kirkeliv og urfolk.
- c. Å stimulere til at samisk kirkeliv blir ivaretatt som en nødvendig og likeverdig del av Den norske kirke.
- d. Å fremme kjennskap til de særlige verdier samisk kirkeliv og den samisk kristne arv representerer for kirken som helhet, og bearbeide de spørsmål kirken møter i samisk kultur, tradisjon og historie.
- e. Å bidra til å styrke den samiske befolknings kultur og språk, og fremme kunnskap og engasjement om samenes stilling i Den norske kirke.
- f. Å holde kontakt med kirker med samiske menigheter i Norden og på Kola og å fremme tiltak og samordning av saker av felles samisk-kirkelig interesse.
- g. Å ivareta arbeidet med urfolksspørsmål på vegne av Den norske kirke i samarbeid med Mellomkirkelig råd.

§ 3. Rådet skal:

- a. Utarbeide årsmelding som inngår i den samredigerte meldingen for de sentralkirkelige råd og legges fram for Kirkemøtet gjennom Kirkerådet. Planer for arbeidet legges fram for Kirkerådet til godkjenning.
- b. Ivareta oppgaver for Kirkemøtet og Kirkerådet som følger av samelovens språkregler.
- c. Behandle saker som Sametinget og departementet legger fram. Rådets årsmelding sendes Sametinget.
- d. Samarbeide om videreutvikling av samisk kirkeliv med bispedømmerådene og menigheter hvor samer bor.
- e. Holde kontakt med og samarbeide med frivillige organisasjoner som har sitt virke innenfor samisk kirkeliv.
- f. Holde kontakt med organ og institusjoner som er opprettet for å ivareta den samiske befolknings interesser og behov.

§ 4. Rådet kan:

- a. Avgi uttalelse på vegne av Den norske kirke i saker som hører inn under rådets mandat.
- b. Oppnevne underutvalg til å utføre særskilte oppgaver.

§ 5. Rådet består av syv representanter:

- a. Fem representanter valgt av Kirkemøtet.
- b. Én representant for Sametinget oppnevnt av Sametinget.
- c. Én biskop oppnevnt av Bispemøtet.

Sør-, lule- og nord-samisk kirkeliv og Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bispedømmer skal være representert i Samisk kirkeråd. En av representantene i rådet skal være bosatt i et av de øvrige bispedømmer.

Kirkemøtet velger representantene etter nominasjon fra Samisk valg møte.

Representantene velges for fire år om gangen. For hver representant velges en vararepresentant.

Rådet trer i funksjon umiddelbart etter Kirkemøtet hvor valget har funnet sted.

§ 6. Kirkemøtet velger ved særskilt avstemning leder for en periode på to år. Leder kan gjenvelges. Rådet velger selv nestleder for en periode på to år. Kirkemøtets valgkomité forbereder og gjennomfører valget av leder midt i perioden.

Lederen er medlem av Kirkemøtet.

Lederen møter fast i Kirkerådet med tale- og forslagsrett. Nestlederen er vararepresentant.

§ 7. Rådet kan ha arbeidsutvalg (AU) som består av leder, nestleder, samt ett medlem, og to vararepresentanter. Arbeidsutvalget trer sammen etter behov og treffer avgjørelser i saker delegert fra Rådet.

§ 8. Generalsekretær for Rådet tilsettes av Kirkerådet etter uttalelse fra Rådet i henhold til personalreglement for Den norske kirke.

§ 9. Rådet velger den arbeidsform som er hensiktsmessig for arbeidet. Rådet skal ha minst to møter i året. For øvrig gjelder bestemmelsene i regler for Kirkerådets virksomhet så langt det passer.

§ 10. Endringer i reglene vedtas av Kirkemøtet etter innstilling fra Rådet og Kirkerådet.

§ 11. Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves statutter for Samisk kirkeråd 13. november 1992 nr. 5035.

7. Forskrift om regler om formene for menighetsmøtets virksomhet

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 13 tredje ledd.

§ 1. Menighetsmøtet innkalles av menighetsrådet med minst 14 dagers varsel. Møtet skal kunngjøres offentlig i kirken og i lokalavis eller menighetsbladet og for øvrig på den måten som menighetsrådet bestemmer. Ved fjernmøte kan møtet kunngjøres på menighetens nettsider i stedet for i kirken. Kunngjøringen skal inneholde tid og sted for møtet og oversikt over hvilke saker som skal behandles.

Møtet holdes i kirken eller i annet høvelig lokale. Møtet kan også avholdes som fjernmøte, jf. § 5 første ledd.

§ 2. Menighetsmøtet ledes av menighetsrådets leder eller nestleder eller av en møteleder som menighetsrådet bestemmer.

§ 3. Kirkelige ansatte som ikke er bosatt i soknet og som dermed ikke er stemmeberettiget, kan innkalles av menighetsrådet til å ta del i møtet, men uten stemmerett.

Menighetsrådet kan også gi andre uten stemmerett anledning til å delta i drøftingen av enkeltsaker på menighetsmøtet.

§ 4. Menighetsmøtet kan ikke fatte vedtak etter kirkeordningen § 14 når en sak ikke er forberedt av menighetsrådet i henhold til kirkeordningen § 12 sjette ledd.

Personalsaker kan ikke tas opp på menighetsmøtet.

§ 5. Menighetsmøtet treffer sine vedtak i møte med alminnelig flertall. Menighetsrådet kan i særlige tilfeller beslutte at menighetsmøtet gjennomføres som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme

lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. I tilfelle av stemmelikhet er møtelederens stemme utslagsgivende.

Menighetsrådet kan beslutte at en sak skal tas opp til skriftlig votering. Dersom menighetsrådet ikke har vedtatt skriftlig votering, kan menighetsmøtet selv vedta det med alminnelig flertall.

§ 6. Menighetsmøtets vedtak føres inn i menighetsrådets møtebok. Til å underskrive møteboken oppnevner menighetsmøtet to personer ved begynnelsen av møtet. Lederen skal gi vedkommende myndigheter/instanser melding om de vedtak menighetsmøtet har gjort.

§ 7. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta mindre endringer i reglene.

§ 8. Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. november 1996 nr. 1453 om regler om formene for menighetsmøtets virksomhet.

8. Forskrift om valg av kirkelig fellelsråd

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 15 femte ledd.

§ 1. Valg av menighetsrådsmedlemmer til kirkelig fellelsråd avholdes av det enkelte menighetsråd i samsvar med bestemmelsene i kirkeordningen § 15 første ledd bokstav a) og tredje og fjerde ledd, innen den dato som kirkelig fellelsråd bestemmer. Kjønn- og aldersmessig fordeling bør tilstrebes.

Kirkelig fellelsråd sender i god tid før valget brev til menighetsrådene om å velge representant(er) og vararepresentant(er).

§ 2. Valget holdes som flertallsvalg. Den eller de er valgt som har fått mer enn halvparten av de avgitte stemmer. Hvis ingen eller et utilstrekkelig antall får slikt flertall, holdes ny avstemning. Ved denne er den eller de valgt som får flest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres valget ved loddtrekning. Den eller de som kommer deretter i stemmetall, blir vararepresentanter.

Dersom menighetsrådet er valgt ved forholdsvalg, velges medlemmene etter bestemmelsene om forholdsvalg i kommuneloven § 7-5 og § 7-6 så langt de passer.

Dersom et valgt medlem til kirkelig fellelsråd trer ut av menighetsrådet, avgjør menighetsrådet om det skal holdes nytt valg eller om vararepresentanten skal gå inn som fast medlem. I så fall velges ny vararepresentant.

§ 3. Valget foregår skriftlig.

Valget gjennomføres forøvrig i samsvar med bestemmelsene om avstemning i regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellelsråds virksomhet, fastsatt av Kirkemøtet.

§ 4. Menighetsrådets leder sender uten opphold melding til kirkelig fellelsråd om hvem som er valgt til medlem(mer) og varamedlem(mer) til kirkelig fellelsråd. Resultatet av valget føres inn i møteboken.

§ 5. Kirkelig fellesråd anmoder kommunen om å foreta valg av kommunal representant og vararepresentant til kirkelig fellesråd i henhold til kirkeordningen § 15 annet ledd. Representantene velges for samme periode som kommunestyret.

§ 6. Kirkelig fellesråd sender melding til biskopen om hvem som er valgt inn i fellesrådet med anmodning om at biskopen oppnevner en geistlig representant og vararepresentant, om mulig en av hvert kjønn, til kirkelig fellesråd i henhold til kirkeordningen § 15 første ledd bokstav b).

§ 7. Kirkelig fellesråd sender melding til bispedømmerådet og kommunen og andre som fellesrådet bestemmer, om hvem som er valgt inn som medlemmer og varamedlemmer av kirkelig fellesråd og hvem som er valgt til leder/nestleder.

§ 8. Der hvor Kirkerådet i samsvar med kirkeordningen § 8 fjerde og femte ledd har foretatt tilpasninger i bestemmelsene om kirkelig fellesråd, kan valg foregå etter regler som er tilpasset særordningen.

§ 9. Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i reglene.

§ 10. Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. november 1996 nr. 1449 om regler for valg av kirkelig fellesråd.

9. Forskrift om valg av Kirkerådet

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 29 tredje ledd.

Kapittel 1. Kirkerådets sammensetning og valgperiode

§ 1-1. Kirkerådets sammensetning

Kirkerådet består av:

- a) elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, valgt av Kirkemøtet,
- b) én lek kirkelig tilsatt valgt av Kirkemøtet,
- c) fire prester valgt av Kirkemøtet og
- d) én biskop valgt av Bispemøtet.

For hvert av medlemmene skal det velges ett varamedlem.

Kirkerådets medlemmer og varamedlemmer må være medlemmer av Kirkemøtet.

§ 1-2. Valgperiode. Nyvalg i valgperioden

Kirkerådets valgperiode er fire år fra Kirkemøtets første møte i bispedømmerådernes valgperiode frem til Kirkemøtets første møte i den påfølgende valgperioden.

Kirkerådet tiltrer umiddelbart etter Kirkemøtet hvor valget har funnet sted. Ved nyvalg innenfor valgperioden tiltrer Kirkerådet straks det er valgt.

Mistillit til Kirkerådets leder eller samlet til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, kan fremmes av minst ett medlem av Kirkemøtet.

Hvis mistillitsforslaget får alminnelig flertall, skal det velges en ny leder eller et nytt Kirkeråd for resten av valgperioden.

Kapittel 2. Nominasjon

§ 2-1. Nominasjonskomité

Kirkemøtet velger en nominasjonskomité på sitt siste møte i bispedømmerådernes valgperiode. Nominasjonskomiteen skal bestå av tre leke medlemmer, en lek kirkelig tilsatt og en prest. En av disse skal være under 30 år. Komiteen velger selv leder. En tilsatt i Kirkerådets sekretariat er sekretær for komiteen.

Ved nyvalg og suppleringsvalg innenfor Kirkerådets valgperiode skal Kirkemøtets valgkomité fungere som nominasjonskomité for valget.

§ 2-2. Forslag på kandidater

Nominasjonskomiteen ber bispedømmerådene om å foreslå tre av sine leke medlemmer som kandidater i prioritert rekkefølge. Alle prester og leke kirkelig tilsatte i Kirkemøtet er å anse som kandidater til Kirkerådet. Fra bispedømmene i Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bør minst en av de foreslåtte kandidatene være same.

Bispedømmerådene kan også komme med forslag til lederkandidater overfor nominasjonskomiteen.

Ved nyvalg i valgperioden ber valgkomiteen Kirkemøtets medlemmer om å fremme forslag til kandidater innen en frist.

Ved suppleringsvalg i valgperioden ber valgkomiteen vedkommende bispedømmeråd om å fremme forslag til en til to kandidater.

Kirkemøtets medlemmer kan fremme forslag til kandidater under Kirkemøtet.

§ 2-3. Valgliste ved valg av Kirkerådets leder og øvrige medlemmer

Nominasjonskomiteen fremmer på grunnlag av bispedømmerådernes prioriteringer en valgliste med:

- a) forslag til kandidater til leder av Kirkerådet, i alfabetisk rekkefølge,
- b) de elleve leke kirkelig tilsatte, ordnet bispedømmevis,
- c) de elleve prestene, ordnet bispedømmevis, og
- d) forslag til 22 leke kandidater, to fra hvert bispedømme, ordnet bispedømmevis og i alfabetisk rekkefølge.

Kandidatene føres opp på listen med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet, alder, bispedømme og relevante opplysninger om kandidatene.

Nominasjonskomiteen skal sikre at kvinner og menn er representert med minst 40 prosent blant de foreslåtte kandidatene på valglisten. Tilsvarende skal nominasjonskomiteen så langt det er mulig sikre at det er en andel kandidater under 30 år på minst 20 prosent.

Ved nyvalg i valgperioden kommer første til tredje ledd til anvendelse så langt de passer.

Ved suppleringsvalg i valgperioden skal valgkomiteen fremme forslag på en til to kandidater til den plassen som står ubesatt.

Kandidater foreslått etter § 2-2 siste ledd skal føres opp på valglisten. Valgkomiteen kan også selv føre opp kandidater på listen. Kandidatene ført opp på valglisten etter dette ledd er ikke omfattet av kravet i tredje ledd.

§ 2-4. Valgliste ved valg av Kirkerådets varamedlemmer

Etter at Kirkerådets leder og øvrige medlemmer er valgt av Kirkemøtet, fremmer valgkomiteen en valgliste med:

- a) de ti leke kirkelig tilsatte som ikke har blitt valgt, ordnet bispedømmevis,
- b) de sju prestene som ikke har blitt valgt, ordnet bispedømmevis og
- c) forslag til 22 leke kandidater, to fra hvert bispedømme, ordnet bispedømmevis og i alfabetisk rekkefølge.

Reglene i § 2-3 annet til sjette ledd kommer så langt de passer til anvendelse ved utarbeidelsen av valglisten.

Kapittel 3. Valg

§ 3-1. Valgkomiteen. Hemmelig valg

Valgkomiteen leder valget og foretar valgoppjøret.

Valgkomiteen sørger for stemmesedler til den enkelte valgomgang. Stemmegivningen kan i stedet gjennomføres ved bruk av elektronisk møtesystem.

Stemmegivningen er hemmelig.

§ 3-2. Valg av leder

Kirkemøtet velger først leder av Kirkerådet blant Kirkemøtets leke medlemmer ved særskilt avstemning. Det skal avgis stemme på én kandidat. Det er også adgang til å stemme blankt. Hvis ingen ved første stemmegivning får alminnelig flertall av de stemmer som er avgitt, holdes ny stemmegivning. Ved denne skal det bare stemmes på de to som ved første stemmegivning har fått flest stemmer.

Lederen velges for to år. Ved nyvalg velges lederen ut funksjonsperioden. Lederen kan gjenvelges. Kirkerådet velger selv nestleder for en periode på to år.

§ 3-3. Valg av øvrige medlemmer

Etter valget av leder velger Kirkemøtet først fem leke medlemmer, lek kirkelig tilsatt og to prester. De leke medlemmene skal velges fra bispedømmene leder ikke ble valgt fra. Det skal avgis stemme på ti leke kandidater, én kandidat per bispedømme, en lek kirkelig tilsatt og fire prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Etter at resultatet av ovenstående valg foreligger, foretas valg av de resterende fem leke medlemmer og to prester. De leke medlemmene velges fra bispedømmene leder og de fem leke medlemmene ikke ble valgt fra. Det skal avgis stemme på fem leke kandidater, én kandidat per bispedømme, og to prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

§ 3-4. Valg av varamedlemmer

Etter valget av Kirkerådets leder og øvrige medlemmer velger Kirkemøtet varamedlemmer i en egen valgomgang. For de leke medlemmene skal det velges ett personlig varamedlem fra hvert bispedømme. For lek kirkelig tilsatt skal det velges ett personlig varamedlem. For prestene skal det velges fire varamedlemmer i nummerert rekkefølge. Stemmelikhet avgjøres ved loddtrekning. I valgomgangen skal det avgis stemme på elleve leke kandidater, en lek kirkelig tilsatt og fire prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Kapittel 4. Forskjellige bestemmelser

§ 4-1. Stemmelikhet. Forkasting av stemmesedler

Ved stemmelikhet gjøres det omvalg mellom kandidatene som har fått like mange stemmer. Ved fortsatt stemmelikhet treffes avgjørelsen ved loddtrekning.

Valgkomiteen skal forkaste stemmesedler som er feil utfylt.

§ 4-2. Uttreden og fratredelse

Hvis Kirkemøtet vedtar mistillit til Kirkerådets leder eller til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, plikter vedkommende å tre ut av rådet fra det tidspunkt ny leder av Kirkerådet eller nytt Kirkeråd er valgt.

Har Kirkemøtet vedtatt mistillit til sittende leder i Kirkerådet, vil vedkommende være utelukket fra å stille til gjenvalg. Har Kirkemøtet vedtatt mistillit samlet til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, vil fratredende medlemmer, inkludert leder, kunne stille til gjenvalg.

§ 4-3. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i reglene.

§ 4-4. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 1. april 2019 nr. 455 om regler for valg av Kirkerådet.

II

Kirkemøtet opphever følgende forskrifter og andre vedtak:

1. *Regler 15. april 2018 nr. 841 om nominasjon mv. ved tilsetting av biskop* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 24 fjerde ledd.
2. *Reglement 12. april 2016 nr. 1816 for Bispemøtets behandling av læreklager* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 26 tredje ledd.
3. *Retningslinjer 15. november 1996 nr. 1457 for kateketens og diakonens gudstjenstlige funksjoner* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 24 tredje ledd bokstav c).
4. *Tjenesteordning for biskoper, 11. april 2016 nr. 1812* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 fjerde ledd.
5. *Tjenesteordning for proster, 11. april 2016 nr. 1815* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 fjerde ledd.
6. *Tjenesteordning for fengselsprester, 11. april 2016 nr. 1813* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 fjerde ledd.

7. *Forskrift 11. april 2016 nr. 1809 om autorisasjon av prester i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen)* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirke-loven) § 31 første ledd.

8. *Forskrift 3. juni 2005 nr. 710 om autorisasjon av kantorer i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen)* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirke-loven) § 24 tredje ledd bokstav c) og delegeringsvedtak av Kirkemøtet 20. november 2004 i sak KM 07/04 punkt 5.

9. *Forskrift 3. juni 2005 nr. 711 om autorisasjon av kateketer i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen)* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirke-loven) § 24 tredje ledd bokstav c) og delegeringsvedtak av Kirkemøtet 20. november 2004 i sak KM 07/04 punkt 5.

10. *Forskrift 3. juni 2005 nr. 712 om autorisasjon av diakoner i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen)* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirke-loven) § 24 tredje ledd bokstav c) og delegeringsvedtak av Kirkemøtet 20. november 2004 i sak KM 07/04 punkt 5.

11. *Regler 19. november 1999 nr. 1585 om klageordning vedrørende kompetansevurdering i forbindelse med tilsetning av prester som ikke er cand.theol.* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirke-loven) § 31 første ledd.

12. *Delegering 19. november 1999 nr. 1632 av myndighet til Kirkerådet etter forskrift av 17. april 1998 nr. 338 om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten § 10* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirke-loven) § 2 sjette ledd.

13. *Delegering 16. april 2018 nr. 852 av myndighet til Kirkerådet til å foreta endringer i kirkevalgreglene på bakgrunn av Kirkemøtets føringer* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirke-loven) §§ 6 tredje ledd og 23 annet ledd.

III

Vedtakene i punkt II trer i kraft straks.

Følgende regler vedtas:

1. Regler om nominasjon mv. ved tilsetting av biskop

§ 1. Underretning om ledig bispestilling

Kirkerådet skal ved ledighet i en bispestilling i Den norske kirke underrette vedkommende bispedømmeråd om at det skal nominere kandidater til ny biskop innen en frist fastsatt av Kirkerådet. Kirkerådet skal tilstrebe at parallelle nominasjons- og tilsettingsprosesser av biskoper i ulike bispedømmer unngås.

§ 2. Bispedømmerådets nominasjon

Bispedømmerådet skal innen den fastsatte fristen nominere inntil fem personer som bispedømmerådet anser som skikket til å bli tilsatt som ny biskop.

Bispedømmerådet skal før det gjør vedtak om nominasjon avholde et forberedende møte og på det grunnlag gi kandidater som vurderes nominert anledning til å uttale seg om de ønsker å motta nominasjon. Det er et vilkår at kandidatene oppfyller kvalifikasjonskravene for tilsetting som menighetsprest.

De enkelte medlemmer av bispedømmerådet skal, etter at rådslagning har funnet sted, avgi stemme på tre kandidater. De fire kandidatene som har fått flest stemmer, er nominert. Ved stemmelikhet for fjerde kandidat avgjøres nominasjon av denne kandidaten ved ny stemmegivning. Ved fortsatt stemmelikhet for fjerde kandidat foretas loddtrekning. Deretter kan det voteres over inntil en kandidat. Gyldig vedtak om nominasjon skal omfatte minimum 40 prosent av begge kjønn. Ved stemmelikhet for femte kandidat, avgjøres nominasjonen av denne kandidaten ved ny stemmegivning. Ved fortsatt stemmelikhet for femte kandidat foretas loddtrekning. Dersom det er avgitt stemme på til sammen tre eller fire kandidater, blir kun disse nominert.

Dersom avstemningen ikke har ledet frem til gyldig vedtak, skal det foretas ny rådslagning og ny avstemning.

Vedtak kan ikke gjøres uten at samtlige av rådets medlemmer, eventuelt varamedlemmer, er til stede i møtet. Møtet holdes for lukkede dører. Rådslagningen er hemmelig. Nominasjonen innføres i bispedømmerådets forhandlingsprotokoll. De personer som blir nominert, nevnes i alfabetisk orden. Samtlige tilstedeværende medlemmer skal underskrive protokollen.

Bispedømmerådet skal straks etter nominasjonen sende en utskrift av protokollen til Kirkerådet sammen med sentrale biografiske opplysninger om hver av de nominerte kandidatene.

§ 3. Supplerende nominasjon

Kirkerådet skal gi en frist for å stille supplerende kandidater til bispedømmerådets nominasjon. Det er et vilkår at kandidatene oppfyller kvalifikasjonskravene for tilsetting som menighetsprest. Minst 100 stemmeberettigede fra minimum tre forskjellige prostier kan gå sammen om å stille kandidater. Områder utenfor bispedømmet regnes i denne sammenheng som ett prosti.

Menighetsrådsmedlemmer inngår enkeltvis i antallet stemmeberettigede som kan stille kandidater.

Supplerende kandidater må være forespurt og villige til å bli nominert samt fylle ut en oversikt om sentrale biografiske opplysninger.

Kirkerådet skal kontrollere at reglene for supplerende nominasjon er fulgt og at kandidatene oppfyller de formelle kvalifikasjonskravene.

§ 4. Rådgivende avstemning. Stemmerett

Følgende er stemmeberettiget i avstemningen:

- a) menighetsrådene i vedkommende bispedømme. Døves menighetsråd har stemmerett ved valg av biskop i Oslo bispedømme. Menighetsrådet i Saemien Åålmege/sørsamisk menighet har stemmerett ved valg av Nidaros biskop,
- b) prester i ordnet kirkelig stilling i vedkommende bispedømme. Prester i døvepresttjenesten har stemmerett ved valg av biskop i Oslo bispedømme. Prester i Den norske kirke i feltprestkorpset har stemmerett ved valg av biskop i det bispedømmet de tjenestegjør,
- c) vigslede kateketer, diakoner og kantorer i ordnet kirkelig stilling i vedkommende bispedømme,
- d) prostene i de øvrige bispedømmer,
- e) ungdomsrådet i vedkommende bispedømme,
- f) representantene fra de teologiske utdanningsinstitusjoner med tale- og forslagsrett på Kirkemøtet og lederne av de praktisk-teologiske utdanningene ved disse institusjonene,
- g) representantene fra Ungdommens kirkemøte med tale- og forslagsrett på Kirkemøtet,
- h) Samisk kirkeråd har stemmerett ved rådgivende avstemning på biskop i Nord-Hålogaland, Sør-Hålogaland, Nidaros, Hamar, Møre og Oslo bispedømmer.

I tvilstilfeller treffes avgjørelse om stemmerett av Kirkerådet.

§ 5. Avstemning og presentasjon

Kirkerådet skal sende underretning om dem som er nominert etter § 2 og § 3, til de stemmeberettigede med oppfordring om innen en frist å gi stemme til de tre personer som de anser mest skikket til å bli tilsatt som biskop. Gyldig stemme må inneholde inntil tre navn i prioritert rekkefølge. Det er også adgang til å stemme blankt.

Underretningen skal inneholde de nominertes navn i alfabetisk rekkefølge og sentrale biografiske opplysninger om hver av kandidatene. Kirkerådet skal opplyse om at nominasjonen er bindende for de stemmeberettigede.

Kirkerådet skal før avstemningsperioden begynner arrangere en offentlig presentasjon av alle nominerte kandidater. Presentasjonen skal legge vekt på sentrale områder i biskopens tjeneste. Kirkerådet skal tilrettelegge for at presentasjonen er offentlig tilgjengelig i avstemningsperioden.

§ 6. Avstemning i menighetsråd, ungdomsråd og Samisk kirkeråd

Menighetsrådets avstemning treffes med alminnelig flertall av de stemmene som avgis, der det først voteres over hvem som skal føres opp som nr. 1, dernest voteres over hvem som skal føres opp som nr. 2 og til sist voteres over hvem som skal føres opp som nr. 3.

Menighetsrådet skal holde ny stemmegivning hvis ingen ved første stemmegivning får flertall av de stemmer som er avgitt. Ved denne regnes den for valgt som har fått flest stemmer. Det kan før ny stemmegivning gjøres vedtak om at det bare skal stemmes på to eller flere av dem som ved første stemmegivning har fått det høyeste

stemmetall. Avgjørelsen treffes ved loddtrekning dersom valget fremdeles er uavgjort på grunn av stemmelikhet.

Det kan kreves skriftlig avstemning, jf. regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet § 7 nr. 5.

Resultatet av avstemningen med opplysning om stemmetall eller i tilfelle vedtak om at erklæring ikke blir avgitt, skal føres inn i møteboken. Menighetsrådet skal sende bekreftet utskrift av møteboken til Kirkerådet innen utløpet av den frist som Kirkerådet har fastsatt.

Stemmegivningen i menighetsrådet er hemmelig. Prester, kateketer, diakoner og kantorer som er stemmeberettiget etter § 4, skal ikke delta i menighetsrådets behandling av saken.

For ungdomsrådet og Samisk kirkeråd gjelder reglene i første til femte ledd tilsvarende.

§ 7. Opptelling og offentliggjøring av stemmetall

Kirkerådet skal foreta opptelling og valgoppgjør. Stemmer fra menighetsrådene og ungdomsrådet skal i valgoppjøret telle 1/3, stemmer fra prester og andre i viglede stillinger i det aktuelle bispedømme skal telle 1/3 og nasjonale stemmer skal telle 1/3. Førstestemmer skal gis vektning lik 1, andrestemmer lik 2/3 og tredjestemmer lik 1/3.

Kirkerådet skal uten ugrunnet opphold offentliggjøre utfallet av den rådgivende avstemningen når valgoppjøret er ferdig.

§ 8. Uttalelser

Kirkerådet skal sende melding om utfallet av avstemningen samtidig til det aktuelle bispedømmerådet og biskopene med anmodning om innen den frist Kirkerådet fastsetter, å uttale seg om hvem av de tre kandidatene som totalt har fått flest stemmer, de anser mest skikket til å bli tilsatt. Biskopene skal grunngi sine uttalelser.

§ 9. Tilsetting av biskop

Før tilsettingssaken behandles skal Kirkerådets arbeidsutvalg (AU) gjennomføre intervju med de aktuelle kandidatene. Referat fra intervjuene og en skriftlig, begrunnet tilråding fra AU legges fram for Kirkerådet til behandlingen. Det kan framlegges delt tilråding.

Kirkerådet skal tilsette en av de tre kandidatene som totalt har fått flest stemmer. Ved tilsetting kreves alminnelig flertall.

§ 10. Nominasjon mv. og tilsetting av preses i Bispemøtet

Kirkerådet skal ved ledighet i stillingen som preses i Bispemøtet underrette Bispemøtet om at det innen en frist fastsatt av Kirkerådet skal nominere inntil tre kandidater som Bispemøtet anser som skikket til ny preses i Bispemøtet. Disse kan velges blant de tjenestegjørende biskoper eller unntaksvis blant andre kandidater som Bispemøtet finner egnet.

Kirkerådet skal oppfordre de stemmeberettigede tilsatte og menighetsrådene i Nidaros domprosti, samt alle bispedømmerådene til innen en fastsatt frist å avgi stemme på de nominerte i prioritert rekkefølge. Prioriteringene skal ikke begrunnes.

På bakgrunn av avstemningen skal Bispemøtet foreta en prioritering av de nominerte. Prioriteringen oversendes Kirkerådet innen en frist fastsatt av Kirkerådet. Prioriteringen skal ikke begrunnes.

Kirkerådet skal tilsette en av kandidatene. Ved tilsetting kreves alminnelig flertall.

§ 11. Ikrafttredelse og utfyllende bestemmelser

Reglene trer i kraft straks.

Kirkerådet kan gi nærmere regler til utfylling av bestemmelsene i dette regelverket.

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i reglene.

2. Reglement for Bispemøtets behandling av læreklager

§ 1. Bispemøtet gir etter anmodning uttalelse i saker der noen er klaget inn for å lære eller opptre i strid med Den norske kirkes bekjennelse.

§ 2. Når Bispemøtet behandler denne type saker skal møtet oppnevne teologisk sakkyndige, inntil fire, med talerett. Oppnevningen er knyttet til den enkelte sak.

Bispemøtet kan tiltres av en person med talerett som påklagede peker ut. Påklagede har rett til å redegjøre for sitt syn skriftlig og, så fremt saken behandles i møte, også muntlig. En eventuell skriftlig redegjørelse fra påklagede følger saken.

§ 3. Anmodning om å ta opp en sak til behandling rettes til preses. Læresak kan bare reises i saker som gjelder sentrale lærepunkter med en vidtrekkende karakter.

Bispemøtet kan avvise saker som ikke anses å ha en karakter som foranlediger behandling etter disse regler.

§ 4. Læresak kan reises av:

- a) Kirkerådet
- b) Den norske kirkes klagemennd
- c) En biskop, som kan reise læresak av eget tiltak, etter læreklage fra andre eller etter anmodning av en tilsatt som ønsker å få sin lære bedømt.

I tjenestesaker vedrørende personer tilsatt i ordnet kirkelig stilling reises læresak av biskopen i det bispedømmet hvor vedkommende gjør tjeneste. Dersom læreklage blir reist i forbindelse med en tilsettingssak i et annet bispedømme, er biskopen i det bispedømmet hvor stillingen er lyst ledig, ansvarlig for behandlingen. Læresak vedrørende søker som ikke er tilsatt i ordnet kirkelig stilling, reises av biskopen i det bispedømmet hvor stillingen søkes.

Læresak mot biskop kan bare reises av Kirkerådet, Den norske kirkes klagemennd eller preses. Den biskopen som det er reist læreklage mot, fratrer den videre saksbehandling.

§ 5. Før læresak blir brakt inn for Bispemøtet, skal biskopen ha hatt inngående drøftelser og samtaler med den person lærespørsmålet gjelder med sikte på å oppnå slik avklaring at læresak kan unngås. Vedkommende kan utpeke en person til å delta i drøftelsene og samtalene. Dersom læresak etter dette blir reist, skal vedkommende ha kopi av henvendelsen til Bispemøtet. Gjelder læreklagen en biskop skal samtalene føres av preses.

§ 6. Hvis det i en tilsettingssak under den forberedende saksbehandling eller i tilsettingsorganet fremkommer læremessig klage mot en søker som ellers ville være aktuell kandidat, går saken til vedkommende biskop til vurdering av om læresak bør reises. Hvis læresak blir reist, utsettes tilsettingssaken. Hvis biskopen avviser klagen, fortsetter tilsettingssaken.

§ 7. Hvis den som læresak er reist mot, endrer oppfatning, fratrer sin stilling eller trekker sin søknad tilbake, bortfaller videre behandling.

§ 8. Bispemøtets forhandlinger er fortrolige. Når det i en læresak ikke er enighet skal det i Bispemøtets uttalelse redegjøres for de forskjellige standpunkter. Hvert medlem har rett til å gi uttrykk for sitt syn i en skriftlig fremstilling.

§ 9. Bispemøtets uttalelse sendes til den som har reist saken og til påklagede. Hvis Bispemøtets uttalelse konkluderer med at det kan være grunnlag for en tjenstlig reaksjon, sendes saken til det organ som spørsmålet om tjenstlige reaksjoner hører under med kopi til påklagede. I motsatt fall sendes melding bare til påklagede.

§10. Reglene trer i kraft straks.

3. Retningslinjer for kateketens og diakonens gudstjenstlige funksjoner

1. Felles innledende bestemmelser

1.1 Utgangspunktet for kateketens gudstjenstlige funksjoner er det undervisningsoppdrag kateketen er vigslet til ifølge gjeldende vigslingsordning og tjenesteordning.

Utgangspunktet for diakonens gudstjenstlige funksjoner er den diakonale tjeneste diakonen er vigslet til ifølge gjeldende vigslingsordning og tjenesteordning.

1.2 Kateketen og diakonen tar del i planlegging og forberedelsen av gudstjenester og kirkelige handlinger i samarbeid med øvrige ansatte og ulønnede medarbeidere som er involvert i gudstjenestearbeidet.

Kateketens og diakonens deltakelse og medvirkning ved gudstjenester og kirkelige handlinger skjer under ledelse av soknepresten eller forrettende prest, jf. tjenesteordningenes § 7.

1.3 Omfanget av kateketens og diakonens tjeneste knyttet til gudstjenester og kirkelige handlinger skal forankres i menighetens lokale grunnordning og medarbeiderens stillingsbeskrivelse, jf. tjenesteordningenes § 3 tredje ledd.

1.4 Ved utøvelsen av gudstjenstlige funksjoner bærer kateket og diakon liturgisk drakt.

Liturgisk drakt for vigslet diakon og kateket er alba med skråstilt stola.

2. Kateketen

2.1 *Forberedelse til og medvirkning ved hovedgudstjenesten og andre gudstjenester*

2.1.1 *Forkynnelse*

Kateketen kan medvirke som predikant ved gudstjenester der undervisningsoppdraget på en særlig måte står i fokus.

2.1.2 Menighetens forbønn

Kateketen bør regelmessig ta del i forberedelsen av lokalt utformede bønner under menighetens forbønn med særlig ansvar for å bringe frem bønneemner med tilknytning til menighetens undervisningsoppdrag.

Kateketen kan lede forbønnen eller legge til rette for andre medliturger som forbønnsledere.

2.1.3 Planlegge og forrette

Kateketen bør gis ansvar for å planlegge og være liturg eller medliturg ved gudstjenester med særlig tilknytning til menighetens undervisning for alle aldersgrupper:

- Gudstjenester i tilknytning til menighetens trosopplæring.
- Gudstjenester knyttet til ulike arrangement for barn og ungdom.
- Gudstjenester med særlig tilknytning til voksenundervisning.
- Skole- og barnehagegudstjenester.

2.1.4 Konfirmasjonstidens gudstjenester

Kateketen skal delta i planlegging og gjennomføring av konfirmasjonstidens gudstjenester for de konfirmanter som kateketen har et særlig ansvar for.

- Dette gjelder gudstjeneste med presentasjon av konfirmanter, konfirmasjonsgudstjeneste med forbønn for den enkelte og øvrige gudstjenester som inngår i konfirmasjonstiden.
- Kateket og prest samarbeider og fordeler ansvar, liturgiske og forkynnende oppgaver mellom seg.
- I særlige tilfeller forretter kateketen konfirmasjonsgudstjenesten som liturg.

2.1.5 Sakramentene

I kraft av sin vigsling er kateketen autorisert som nattverdmedhjelper og kan delta ved utdelingen av nattverden.

Biskopen kan i særskilte tilfeller gi kateketen fullmakt til å forvalte sakramentene innen rammen av menighetens undervisningstjeneste.

3. Diakonen

3.1 Forberedelse til og medvirkning ved hovedgudstjenesten og andre gudstjenester

3.1.1 Generelt

Diakonen har et særlig ansvar for å se til at det er lagt til rette for fellesskap og deltakelse for alle i gudstjenesten.

3.1.2 Forkynnelse

Diakonen har et særlig ansvar for at det diakonale aspekt kommer fram i forkynnelsen.

Diakonen kan medvirke som predikant ved gudstjenester der det diakonale oppdraget på en særlig måte står i fokus.

3.1.3 Menighetens forbønn

Diakonen bør regelmessig ta del i forberedelsen av lokalt utformede bønner under menighetens forbønn med særlig ansvar for å bringe fram diakonale bønneemner.

Diakonen kan lede forbønnen eller legge til rette for medliturger som forbønnsledere.

3.1.4 *Delta i planlegging og gjennomføring*

Diakonen bør delta i planlegging og gjennomføring av gudstjenester med særlig tilknytning til menighetens diakonale oppdrag.

Diakonen bør delta i planlegging og gjennomføring av særskilte forbønns-gudstjenester i menigheten.

3.1.5 *Sakramentene*

I kraft av sin vigsling er diakonen autorisert som nattverdmedhjelper og kan delta ved utdelingen av nattverden.

Biskopen kan i særskilte tilfeller gi diakonen fullmakt til å forvalte sakramentene innen rammen av menighetens diakonale oppdrag.

3.2 *Kirkelige handlinger*

3.2.1 *Soknebud*

Diakonen kan gå i soknebud. Diakonen benytter forordnet nattverdliturgi for slik anledning.

3.2.2 *Båreandakt og urnenedsettelse*

Diakonen kan gjøre tjeneste ved båreandakt og urnenedsettelse.

3.2.3 *Gravferd*

Diakonen kan forrette gravferd etter avtale mellom diakonen, soknepresten og biskopen.

4. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i disse bestemmelsene.

5. Ikrafttredelse

Bestemmelsene trer i kraft straks.

4. Tjenesteordning for biskoper

Biskopens ansvar og myndighet

§ 1. Biskopen skal gjennom forkynnelse og sakramentforvaltning ta vare på den apostoliske lære etter Guds ord og vår kirkes bekjennelse, fremme og bevare enheten i Guds kirke og rettlede og oppmuntre bispedømmets menigheter, kirkelig tilsatte og øvrige medarbeidere. For å ivareta dette tilsynsansvar kan biskopen gi råd og veiledning, og også gi bindende pålegg vedrørende presters og andre kirkelig tilsattes tjenesteutøvelse.

Biskopen ser til at prestene forvalter sakramentene, forkynner og selv lever i overensstemmelse med den kristne tro, slik den er uttrykt i vår kirkes bekjennelse og ordninger, og at også andre som er vigslet til tjeneste i kirken virker og lever i samsvar med vigslingens formaning og løfte.

Biskopen fører tilsyn med at de kirkelige råd i bispedømmet utfører sitt arbeid i lojalitet med den evangelisk-lutherske lære.

§ 2. Biskopen er den øverste leder av prestedtjenesten i bispedømmet og sørger for den nødvendige samordning med de kirkelige rådenes virksomhet.

Biskopen er forpliktet på de mål og strategier som er fastsatt for virksomheten i Den norske kirke, og skal støtte opp om tiltak som fremmer disse.

Biskopen sørger for at ledige prostestillinger blir betjent.

Biskopen kan delegerer myndighet etter denne bestemmelsen til stiftsdirektøren.

§ 3. Biskopen forordner gudstjenester i bispedømmets sokn og beslutter hvor mange gudstjenester det skal holdes i den enkelte kirke eller annet gudstjenestested.

§ 4. Biskopen utøver den myndighet som i liturgiernes bestemmelser er tillagt biskopen.

§ 5. Biskopen kan selv eller ved annen prest forrette gudstjenester og bruke kirkene i sitt bispedømme på samme måte som menighetsprestene. I slike tilfeller har biskopen fortrinnsrett til bruk av kirken.

Biskopen fører tilsyn med bruk av kirkene og avgjør klager på bruk og utlån av kirkene etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.

§ 6. Biskopen fører vigslingsregister for sitt bispedømme. Bispemøtet kan fastsette nærmere regler for føringen av registeret.

Biskopens tjenestefunksjoner

§ 7. Biskopen visiterer sokn i bispedømmet i samsvar med visitasreglement fastsatt av Bispemøtet.

§ 8. Biskopen beslutter om ordinasjon til prestedtjeneste og vigsling til andre kirkelige tjenester, etter i samtale å ha funnet kandidatene skikket for tjenesten, og forretter så ordinasjons- eller vigslingshandlingen etter forordnet liturgi. Biskopen kan etablere en ordning for forberedelse til ordinasjon. Bare vigslet biskop kan forrette ordinasjon til prestedtjeneste. Etter anmodning fra den som fungerer som biskop, kan en annen vigslet biskop forrette ordinasjon til prestedtjeneste. Sistnevnte vurderer i slike tilfeller kandidatens skikkethet og treffer beslutning om ordinasjon.

Bare personer som fyller de av Kirkemøtet oppstilte kvalifikasjonskrav for tilsetning av prest i Den norske kirke, kan ordineres til prestedtjeneste.

Ingen kan ordineres eller vigsles uten å være tilsatt i en ordnet kirkelig stilling som krever slik ordinasjon eller vigsling. I særlige tilfeller kan likevel kandidater som fyller vilkårene for tilsetning som menighetsprest, ordineres til feltpresttjeneste, tjeneste i kirkelige organisasjoner, utdanningsinstitusjoner og lignende etter nærmere regler fastsatt av Bispemøtet.

Vedtak om ordinasjon eller vigsling kan ikke påklages.

Etter søknad og med anbefaling fra vedkommendes kirkesamfunn kan biskopen treffe vedtak om at en persons presteordinasjon i et annet kristent kirkesamfunn skal anses som gyldig grunnlag for å utøve prestedtjeneste i Den norske kirke uten ny ordinasjon. Før slikt vedtak treffes, skal biskopen etter samtale ha funnet vedkommende skikket for prestedtjeneste i Den norske kirke og mottatt vedkommendes løfte om å utføre denne tjeneste i overensstemmelse med vår kirkes bekjennelse og ordninger. Vedtak som nevnt her, medfører ikke dispensasjon fra kvalifikasjonskravene for tilsetning av prest. Biskopens vedtak kan ikke påklages.

Biskopen sender Kirkerådet melding om vedtak etter denne paragraf.

§ 9. Biskopen gir kallsbrev/tjenestebrev ved tilsetting av ordinert eller vigslert person i kirkelig stilling, som bekreftelse på at vedkommende er ordinert eller vigslert, markering av biskopens tilsyn og formaning til menigheten om å ta imot den tilsatte som rett kalt tjener.

§ 10. Biskopen kan samtykke i at ordinert prest i Den norske kirke holder gudstjenester og forretter kirkelige handlinger i et prosti hvor vedkommende ikke er ansatt i ordnet kirkelig prestestilling.

Biskopen kan gi egnede lekfolk som på ansvar og under tilsyn av prest utfører assisterende tjeneste under tjenestefrihet eller ledighet i en prestestilling, fullmakt til å forrette forordnede gudstjenester, dåp, nattverd og gravferd. Slik fullmakt kan også gis teologiske studenter som befinner seg i den avsluttende delen av profesjonsstudiet i teologi eller tilsvarende.

§ 11. Biskopen kan gi representanter for andre kristne trossamfunn tillatelse til å preke og medvirke på annen måte i forordnede gudstjenester og ved kirkelige handlinger. Med unntak for vigslere kan ordinerte prester fra andre kristne trossamfunn gis tillatelse til å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger etter vår kirkes ordninger.

§ 12. Når særlige grunner tilsier det, kan biskopen dispensere fra kravet om medlemskap i Den norske kirke for kirkelig tilsatte og ombud, jf. kirkeordningen § 40. For ansatte ved de sentralkirkelige råd er preses dispensasjonsmyndighet.

§ 13. Biskopen treffer etter søknad vedtak om at en person blir løst fra retten til å utøve prestetjeneste i Den norske kirke.

Biskopen treffer vedtak i medhold av kirkeordningen § 39 tredje ledd om å frata prest i Den norske kirke retten til å utføre prestetjeneste i Den norske kirke dersom denne har gjort seg skyldig i grovt pliktbrudd eller annet vesentlig brudd på ordinasjonsforpliktelsene. Vedtaket skal presisere om tapet gjelder for alltid eller for en begrenset tid. I sistnevnte tilfelle kan vedtaket sette vilkår for gjenerverv etter den fastsatte tapstid. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kapittel IV og V kommer til anvendelse.

Biskopens vedtak etter annet ledd kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd. Forvaltningsloven kapittel VI kommer til anvendelse. Biskopens vedtak skal inneholde en opplysning om klageadgangen og at denne må være uttømt før vedkommende kan reise eventuelt søksmål for å prøve lovligheten av vedtaket.

Biskopen sender Kirkerådet melding om vedtak etter første og andre ledd og om eventuelle klager etter tredje ledd.

Når biskopen finner grunnlag for å vurdere gjenerverv av presterettigheter for en som har mistet retten til å utføre prestetjeneste for alltid, eller før utløpet av den bestemte tid, fremmer biskopen saken for Den norske kirkes klagenemnd med tilråding om vedtak.

Bestemmelsen i denne paragraf får tilsvarende anvendelse for den rett til å utøve prestetjeneste i Den norske kirke som en prest i et annet kirkesamfunn er gitt etter § 8 femte ledd.

§ 14. Biskopen foretar vigsling av kirker som er godkjent av Kirkerådet.

Biskopen kan gi tillatelse til at forsamlingslokaler som skal tjene som kirkelokaler for et distrikt, og lokaler i institusjoner innvies til kirkelig bruk.

§ 15. Biskopen er prostens nærmeste overordnede og har prostene som sine medhjelpere i utøvelsen av sin gjerning. Biskopen kan delegere myndighet etter § 2, § 10 og § 11 til prostene.

Domprosten er biskopens faste vikar og kan dessuten i særskilte tilfeller bemyndiges til å utføre bispetjeneste etter § 7, § 8, § 9 og § 14. Domprosten kan verken som vikar eller i andre tilfeller forrette ordinasjon til prestedtjeneste.

Prosten innsettes i sin stilling av biskopen eller på dennes vegne av domprosten eller en annen prost etter avgjørelse av biskopen.

Biskopen har medarbeidersamtaler med prostene og leder prostemøtene.

§ 16. Biskopen deltar i Bispemøtet som består av samtlige tjenestegjørende biskoper.

§ 17. Biskopen deltar i Bispemøtets behandling av læresaker og kan reise læresak etter gjeldende regler.

§ 18. Biskopen er medlem av bispedømmerådet og Kirkemøtet.

Biskopen utarbeider hvert år sammen med bispedømmerådet en rapport om virksomheten og forholdene i bispedømmet.

§ 19. Nidaros bispedømme har to tjenestegjørende biskoper. Bispemøtets preses utøver biskopens myndighet innenfor Nidaros domprosti. Nidaros biskop utøver den myndighet som er lagt til biskopen, i de øvrige delene av Nidaros bispedømme. Kirkerådet avgjør i tvilstilfeller om biskopens myndighet ligger til Nidaros biskop eller preses.

Preses har sete i Nidaros bispedømmeråd i saker om tilsetting, oppsigelse, avskjed og suspensjon innenfor Nidaros domprosti. Nidaros biskop har sete i bispedømmerådet i andre saker. Kirkerådet avgjør i tvilstilfeller om Nidaros biskop eller preses har sete i bispedømmerådet.

Bispemøtets visepreses er fast vikar for preses' funksjoner som leder av Bispemøtet. Nidaros biskop er fast vikar for preses i saker som gjelder tilsynsområdet til preses. Kirkerådet avgjør i tvilstilfeller hvem som er vikar for preses.

Biskopens tjenestevilkår

§ 20. Biskopen er med hensyn til rettigheter og plikter undergitt de regler som til enhver tid gjelder for arbeidstakere i Den norske kirke.

Biskopen har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 21. Biskopen har som tjenestedistrikt et bispedømme med utstrekning som fastsettes av Kirkemøtet.

§ 22. Biskopen tilsettes av Kirkerådet etter forskrift om framgangsmåten fastsatt av Kirkemøtet.

Biskopen må rette seg etter vedtatt tjenesteordning og finne seg i endringer i gjøremål og tjenestedistriktets utstrekning.

§ 23. Som biskop kan utnevnes person som har de kvalifikasjoner som Kirkemøtet har fastsatt som krav for å bli tilsatt som prest i Den norske kirke.

§ 24. Biskopen vigsles i vedkommende bispedømmes domkirke etter forordnet liturgi forrettet av Bispemøtets preses. Vigslingsliturgiens formaning og løfte er bestemmende for biskopens tjeneste og livsførsel.

§ 25. Biskopen lønnes etter Den norske kirkes lønnsregulativ og får særskilte godtgjøringer etter de regler og satser som gjelder til enhver tid.

§ 26. Biskopens tjenestedrakt er surtout etter modeller godkjent av Kirkemøtet, med det bispekors som følger det enkelte embete. Som liturgisk drakt bærer biskopen den korkåpe som følger embetet, sammen med alba, stola og bispekorset. Tjenestedrakt og liturgisk drakt bekostes av bispedømmerådet.

§ 27. Bispemøtets preses ivaretar arbeidsgivers omsorgsplikter overfor de andre biskopene og skal ivareta arbeidsgivers interesser hvis en biskop viser seg ute av stand til å utføre sine tjenesteplikter på en forsvarlig måte. Kirkerådets leder har tilsvarende oppgaver overfor preses.

§ 28. Biskopen skal avsette nødvendig tid til studium, fritid og personlig fornyelse.

§ 29. Biskopen skaffer til veie opplysninger og gir uttalelse i saker som forelegges av Kirkemøtet, Kirkerådet og andre kirkelige eller offentlige instanser. Biskopen kan av eget tiltak ta opp saker som gjelder forhold innen bispedømmet, Den norske kirke eller samfunnet ellers.

§ 30. Biskopen utfører de gjøremål som til enhver tid er pålagt i medhold av lov.

§ 31. Tjenesteordningen trer i kraft straks.

5. Tjenesteordning for proster

§ 1. Prosten leder prestetjenesten i prostiet og bistår biskopen i dennes tjenesteutøvelse.

§ 2. Prosten er forpliktet på de mål og strategier som er fastsatt for virksomheten i Den norske kirke og i vedkommende bispedømme og skal støtte opp om tiltak som fremmer disse.

§ 3. Prosten skal i samvirke med kirkelige råd og utvalg bidra til et godt arbeidsmiljø, samarbeid og åndelig fellesskap innen de kirkelige arbeidslag i prostiet og bistå ansatte og kirkelige organer med faglig veiledning, råd og støtte.

§ 4. Prosten ivaretar arbeidsgivers styringsrett overfor prestene i prostiet og har biskopen som sin overordnede. Prosten er nærmeste overordnede for prostiets sokneprester og prostiprester og fordeler de oppgaver mellom prostiets prester som ikke allerede er pålagt den enkelte prest ved instruks eller særskilt bestemmelse gitt av høyere myndighet. Prosten tilstår prestene ferie og tjenestefrihet i samsvar med gjeldende lov- og avtaleverk.

§ 5. Prosten skal se til at prestene i prostiet forvalter Ord og sakrament slik at kristen tro og kristent liv fremmes i menighetene ved at de etter gjeldende ordninger

- a) holder forordnede gudstjenester og forretter kirkelige handlinger,
- b) deltar i utførelsen av dåps- og konfirmasjonsopplæring,
- c) utøver sjelesorg og veiledning, går med dødsbud, reiser i soknebud og også ellers besøker syke i soknene og
- d) utfører forkynnerarbeid og i samråd med menighetsrådet annet menighetsbyggende arbeid.

Prosten skal stimulere prestene til etterutdanning og bidra til at de opprettholder og utvikler sin kompetanse i samsvar med fastsatte mål og planer.

§ 6. Prosten skal sørge for den nødvendige samordning mellom prestedtjenesten og de kirkelige rådenes virksomhet.

Prosten er medlem av prostirådet, der hvor slikt er opprettet. Prosten har rett til å ta del i menighetsmøter og menighetsrådsmøter i prostiet, men bare stemme om han/hun ellers har stemmerett i organet. Prosten er medlem av kirkelig fellesråd når han/hun er oppnevnt av biskopen og kan også bemyndiges til uten stemmerett å ta del i fellesrådets møter på biskopens vegne.

§ 7. Prosten

- a) gjør tjeneste som menighetsprest slik biskopen fastsetter,
- b) foretar prostebesøk i prostiets menigheter etter den ordning som er fastsatt i bispedømmet,
- c) deltar i forberedelse og gjennomføring av bispevisitaser og utfører de deler av visitasjonen som pålegges av biskopen, i samsvar med visitasreglement for Den norske kirke,
- d) medvirker ved tilsetning av biskop og ved tilsetning av kirkelige tjenestemenn etter gjeldende regler,
- e) utferdiger for biskopen forslag til instruks for den enkelte menighetsprest i prostiet i samsvar med regler fastsatt i tjenesteordning for menighetsprester
- f) medvirker ved ordinasjon av prest og vigsling av kateket, kantor og diakon etter gjeldende bestemmelser,
- g) foretar vigsling til fast kirkelig tjeneste etter gjeldende bestemmelser,
- h) innsetter menighetsprest, kateket, kantor og diakon, eller bemyndiger andre til å gjøre det, etter gjeldende bestemmelser,
- i) holder seg orientert om kirkene i prostiet og medvirker ved kirkevigsler,
- j) samtykker i at forsamlingslokaler nyttes og innvies som interimskirker,
- k) vigsler kirkegård eller bemyndiger annen prest til å gjøre det,
- l) deltar i prostemøte og bispedømmemøter,
- m) deltar i kirkejubileer, grunnsteinsnedleggelse og liknende spesielle anledninger sammen med eller på vegne av biskopen og
- n) gir uttalelse i saker som gjelder forhold i prostiet og etter anmodning av høyere myndighet også i saker som gjelder bispedømmet eller hele Den norske kirke.

Prosten utfører for øvrig de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved bestemmelse av Kirkemøtet eller biskopen.

§ 8. Prosten er med hensyn til rettigheter og plikter undergitt de regler som gjelder for arbeidstakere i Den norske kirke. Prostens tjenestedistrikt utgjør et prosti med utstrekning fastsatt av bispedømmerådet. Prosten må finne seg i endringer i gjøremål og tjenestedistriktets utstrekning.

§ 9. Prost i et prosti med domkirke er domprost. Domprosten er biskopens faste vikar. Biskopen kan i særskilte tilfeller bemyndige domprosten til å utføre bispetjeneste.

§ 10. Prosten innsettes i sin stilling av biskopen eller på dennes vegne av domprosten eller en annen prost etter avgjørelse av biskopen.

§ 11. Prosten lønnes etter Den norske kirkes lønnsregulativ og får særskilte godtgjøringer etter de regler og satser som gjelder til enhver tid. For tjenestereiser som er nødvendige for å utføre oppgaver etter denne tjenesteordning, tilkommer prosten skyssgodtgjøring etter Den norske kirkes satser innenfor budsjettamme fastsatt av bispedømmerådet.

§ 12. Tjenesteordningen for menighetsprester gjelder for proster så langt den passer.

§ 13. Tjenesteordningen trer i kraft straks.

6. Tjenesteordning for fengselsprester

§ 1. Fengselspresten skal forvalte Ord og sakrament ved

- a) å holde de gudstjenester i fengselet som biskopen forordner,
- b) å utføre annet forkynnerarbeid i fengselet,
- c) å forrette kirkelige handlinger for fengselets innsatte og deres nærmeste pårørende,
- d) å utøve sjelesorg, gå med dødsbud, soknebud og også ellers besøke innsatte i fengselet.

Presten skal også utføre andre gjøremål fastsatt ved bestemmelse av Kirkemøtet eller ved instruks for den enkelte stilling.

Presten skal forberede sine gjøremål og sette av nødvendig tid til studium og personlig fornyelse.

§ 2. Som fengselsprest kan tilsettes person som innehar de kvalifikasjoner som kreves for tilsetting som menighetsprest i Den norske kirke.

Fengselsprest tilsettes etter regler om tilsetting gitt i personalreglement for Den norske kirke. Tilsetting skjer på de vilkår som gjelder generelt for prester tilsatt i Den norske kirke. For øvrig skjer tilsetting på vilkår som nevnt i utlysningen og med plikt til å rette seg etter denne tjenesteordning og instruks som er eller blir fastsatt.

§ 3. Person som tilsettes som fengselsprest uten tidligere å være ordinert, kan ikke tiltre stillingen før ordinasjon er skjedd etter forordnet liturgi.

Fengselspresten skal innsettes til tjenesten etter forordnet liturgi.

§ 4. Fengselspresten skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger. Formaning og løftet i ordinasjonsliturgien er bestemmende for presters tjeneste og livsførsel. Gudstjenester og kirkelige handlinger forrettes etter de fastsatte liturgier. Liturgier og ordninger kan bare fravikes når de selv hjemler det.

§ 5. Prosten er fengselsprestens nærmeste overordnede. I fengsler med mer enn en prest kan det i instruks fastsettes at en av prestene skal lede prestedtjenesten og være den andre prestens nærmeste overordnede.

§ 6. Nærmere bestemmelser om tjenesteoppgaver for den enkelte fengselspreststilling kan fastsettes ved instruks av bispedømmerrådet.

Før instruks blir fastsatt, skal foruten vedkommende prest også eventuelle andre prester i fengselet og fengselsdirektøren ha hatt anledning til å uttale seg. Vedkommende prest har plikt til på anmodning å levere arbeidsoppgaver med angivelse av den tid som medgår til de forskjellige kategorier av tjenester. Endelig forslag til instruks utferdiges av prosten.

§ 7. Når ikke annet følger av instruks, må en fengselsprest ikke uten samtykke fra vedkommende sokneprest eller biskop holde gudstjenester eller forrette kirkelige handlinger utenfor fengselet.

§ 8. Fengselspresten har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 9. Fengselspresten lønnes etter Den norske kirkes lønnsregulativ og mottar andre godtgjøringer etter de regler som gjelder til enhver tid.

§ 10. Fengselspresten må ikke drive privat næringsvirksomhet uten etter samtykke fra biskopen, og heller ikke inneha bistilling eller bierverv som kan hemme eller sinke det ordinære arbeid med mindre biskopen gir tillatelse til det. Bistilling eller bierverv må ikke være av en slik art at det kan bryte ned aktelse for prestedtjenesten.

§ 11. Fengselspresten har rett til ferie, fridager og tjenestefrihet etter gjeldende lov- og avtaleverk.

§ 12. Fengselspresten må finne seg i endring i tjenesteordning og instruks.

§ 13. Tjenesteordningen trer i kraft straks.

Saksorientering

Sakens bakgrunn

Fra nyttår er kirkeloven opphevet og erstattet av trossamfunnsloven, der kapittel 3 gjelder bare for Den norske kirke. Den nye loven gir Kirkemøtet hjemmel til å vedta en del regelverk som er forskrifter i rettslig forstand. Se forslaget til vedtak pkt. I.

Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet har opplyst til Kirkerådet at forskrifter gitt i medhold av kirkeloven bør oppheves *også* der det i ny lov er hjemmel for å vedta en innholdsmessig lik forskrift.

Saken er i første rekke begrunnet i behovet for å tydeliggjøre den rettslige forankringen av det kirkelige regelverk – herunder hva som er forankret i den nye loven og hva som ikke er det. Her skjedde det en endring ved årsskiftet, jf. nedenfor.

Med *forskrifter* i denne saken mens det kirkelig regelverk som er forskrifter i rettslig forstand, det vil si etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav c), jf. bokstav a). I Lovdatas databaser er disse kirkelige reglene registret som sentrale forskrifter.¹ Saken omhandler også *instruks* eller *delegeringer* gitt med hjemmel i lov.

Oversikt over sakens innhold

Saken omfatter *for det første* de forskrifter som kan vedtas på ny som forskrift i medhold av ny lov. Siden en ny forskrift skal kunngjøres i Norsk Lovtidend, kan selve opphevingen av nåværende forskrift skje i en egen sluttparagraf i nytt forskriftsvedtak. Et eksempel er forskrift om Den norske kirkes medlemsregister.

For det andre omfatter saken de regelverk vedtatt av Kirkemøtet som etter kirkeloven var å anse som forskrifter – eventuelt som var registrert Lovdatas

---

¹ Det er i dag ikke eksempler på kirkelige *lokale* forskrifter som er kunngjort i Norsk Lovtidend. Men de lokale bestemmelser om betaling for bruk av kirken, jf. tidligere kirkeloven § 20 annet ledd, er antakelig bestemmelser av forskrifts innhold som *skulle* vært kunngjort. Se i dag kirkeordningen § 22 annet ledd og trossamfunnsloven § 15 første ledd annet punktum.

databaser over lovhjemlede instruksjoner – og som skal *videreføres*, men da *ikke lenger med hjemmel i lov*. Her må opphevingen av forskriften eller instruksjonen skje separat, siden de *nye* reglene ikke skal kunngjøres i Norsk Lovtidend.

Eksempler her er tjenesteordningene for de viglede tilsatte. Av disse er tre registrert som forskrifter og fire som lovhjemlede instruksjoner. Saken om kvalifikasjonskrav for viglede stillinger vil som nevnt nedenfor omfatte flere av disse, slik at bare tre av tjenesteordningene tas med i nærværende sak – tjenesteordningene for biskop, prost og fengselsprest. I denne gruppen kommer dessuten retningslinjer for kateketens og diakonens gudstjenstlige funksjoner. Sistnevnte bestemmelser er nært knyttet til tjenesteordningene og har dessuten en læremessig side.

Regler om nominasjon mv. ved tilsetting av biskop og reglement for Bispemøtets behandling av læreklager er begge i dag plassert i Lovdatas database over lovhjemlede instruksjoner. Reglene har etter sitt innhold et tydelig indrekirkelig og fra statens lovgivning uavhengig preg. Selv om læreklagereglene omhandler oppgavene til et organ som forankres i lovens § 12 annet ledd, er Bispemøtets oppgaver her knyttet til kirkens interne læreforvaltning.

For det tredje fanger saken opp de forskrifter der reglene ikke skal videreføres. Det gjelder de fire forskrifter om gjensidig EØS-autorisasjon til stillingene som prest, kateket, diakon og kantor i Den norske kirke. Disse fire forskriftene – vedtatt av Kirkemøtet i 2016 for prester og i 2005 for de øvrige tre kategorier – er gitt for å oppfylle EØS-avtalens bestemmelser om gjensidig godkjenning av kvalifikasjoner for yrkesutøvelse, jf. direktiv 2005/36/EF. Opphevingen er begrunnet i at disse fire yrkene innenfor Den norske kirke ikke lenger er å anses om *lobestemte* yrker, jf. yrkeskvalifikasjonsloven § 2. Selv om tre av forskriftene er vedtatt av Kirkerådet på delegert hjemmel, bør Kirkemøtet treffe opphevingsvedtaket.

Endelig og *for det fjerde* det er ønskelig i denne saken å fange opp de bestemmelser som uavhengig av lovreformen er å anse som bortfalt. Dette gjelder følgende tre vedtak:

- Regler 19. november 1999 nr. 1585 om klageordning vedrørende kompetansevurdering i forbindelse med tilsetting av prester som ikke er cand.theol.
- Delegering 19. november 1999 nr. 1632 av myndighet til Kirkerådet etter forskrift av 17. april 1998 nr. 338 om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten § 10.
- Delegering 16. april 2018 nr. 852 av myndighet til Kirkerådet til å foreta endringer i kirkevalgreglene på bakgrunn av Kirkemøtets føringer.

Merknader om regelverk som er holdt utenfor saken

Utenfor saken faller *for det første* noen gjeldende forskrifter vedtatt av Kirkemøtet som er undergitt egne vedtaksprosesser for Kirkemøtet i 2021. Én sak omfatter forskriften om innmelding i og utmelding av Den norske kirke, regler for liturgiske klær samt reglement for Bispemøtet, der sistnevnte foreslås opphevet.

Kirkebyggsaken vil ikke bare omfatte kirkeordningen, men også reglene om liturgisk inventar og utstyr.

I en annen sak for Kirkemøtet i 2021 er virksomhetsreglene for de kirkelige rådsorganene foreslått endret. Der er *ikke* reglene for menighetsmøtet omfattet. De

ble riktig nok endret i det ekstraordinære skriftlige Kirkemøtet i mars. Siden det var viktig at det skriftlige Kirkemøtet tematisk ble avgrenset, er det først i nærværende sak at den nye rettslige forankringen gis for virksomhetsreglene til menighetsmøtet.

Saken om kvalifikasjonskrav for vigslede stillinger som planlegges behandlet på Kirkemøtet i 2021, vil medføre endringer i tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for henholdsvis kantor, diakon og kateket. Også disse tre regelverkene som alle er fra 2004, tas derfor ut av nærværende sak. Det samme gjelder tjenesteordning for menighetsprester og forskrift om kvalifikasjonskrav for tilsetting som prest i Den norske kirke. Grunnen er at det trolig vil bli foreslått endringer i ett av, eventuelt begge de to sistnevnte regelverkene. I nevnte sak vil det bli gjort de nødvendige vedtak knyttet til den rettslige forankringen av reglene – *også* om de ikke endres materielt. Felles for de fem regelverkene her omtalt som holdes utenfor nærværende sak, er at de opphører å være forskrifter eller instruksjoner gitt i medhold av lov.

Siden kirkevalgreglene skal endres i 2022 og dessuten i Lovdatas database nå er å finne under ny lov, er heller ikke disse reglene tatt med. Det samme gjelder regler for samisk kirkelig valg møte. Også de kan tenkes å bli endret i 2022.

For det andre er vedtak som heller ikke før årsskiftet var å anse som forskrifter, holdt utenfor. Det er bare rent lovteknisk at disse vedtak kan sies å ha fått nytt rettslig grunnlag. Det gjelder for eksempel personalreglement for Den norske kirke, altså for det nasjonale rettssubjektet, der hjemmelen i kirkeloven § 24 fjerde ledd er erstattet med trossamfunnsloven § 11 tredje ledd. Nå som før er hjemmelen for Kirkemøtet den private autonomien til rettssubjektet. De to nevnte bestemmelsene sier bare at utgangspunktet er at det er Kirkemøtet som opptrer på vegne av rettssubjektet.

Innholdet i de nye regler – betydningen for sakens forberedelse

Det er ikke gjort materielle endringer i forslaget til nye regelvedtak.

Noen helt få steder er det foretatt mindre redaksjonelle og språklig-tekniske endringer for blant annet å fjerne tidligere redaksjonelle feil og å oppdatere, dels rette henvisninger.

Der det i tjenesteordning for biskoper to steder var brukt kombinerte paragrafnumre med tall og bokstaver – §§ 11 a og 17 b – er paragrafnumre erstattet med rene tallnumre, henholdsvis § 12 og § 19.

De nåværende regler for valg av Kirkerådet inneholdt i § 4-4 annet ledd en egen overgangsbestemmelse knyttet til tidspunktet for ikrafttredelse, som var 1. januar 2021. Overgangsbestemmelsen innebar en omgjøring av de fire personlige varamedlemmene for prestene valgt av Kirkemøtet 2020 til varamedlemmer i nummerert rekkefølge. Siden denne omgjøringen har funnet sted, er det ikke behov for å videreføre denne bestemmelsen.

Saken har ikke vært på høring, siden det må anses åpenbart unødvendig, jf. forvaltningsloven § 37 fjerde ledd bokstav c) sammenholdt med kirkeordningen § 42 første ledd. Kirkerådet viser til ovennevnte om at saken ikke omhandler materielle endringer.

Oppbyggingen av forslaget til vedtak

Forslaget til vedtak er bygget opp med følgende struktur:

- De nye forskriftene med innlagt, egen bestemmelse i hvert vedtak om *oppheving* av den gjeldende forskrift (forslaget pkt. I).
- Oppheving av *øvrige* forskrifter og andre vedtak (forslaget pkt. II):

Oppheving av de forskrifter som etter den nye loven ikke lenger skal være forskrifter eller lovhjemlede instruksjoner, men som *innholdsmessig skal videreføres* etter forslaget pkt. IV (pkt. II nr. 1 til 6).

Oppheving av de bestemmelser som innholdsmessig ikke skal videreføres – altså både de fire EØS-forskriftene (pkt. II nr. 7 til 10) og de tre vedtakene som allerede før årsskiftet var å anse som bortfalt (pkt. II nr. 11 til 13).

Det gis i forslaget pkt. III en felles bestemmelse om ikrafttredelse av vedtakene i punkt II.

- Vedtak av regler som ikke skal være forskrifter eller lovhjemlede instruksjoner, med innlagt bestemmelse om ikrafttredelse, jf. *opphevingene* i pkt. II nr. 1 til 6 (forslaget pkt. IV).

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget til vedtak har ikke økonomiske konsekvenser. De administrative består kun i plikten til å kunngjøre vedtakene i Norsk Lovtidend.